

Nr 5.

Ankom till riksdagens kansli den 23 februari 1926 kl. 4 e. m.

Utlåtande angående regleringen för budgetåret 1926—1927 av utgifterna under riksstatens femte huvudtitel, innefattande anslagen till socialdepartementet.

(3:e avd.)

Departementet.

1:o Uti den till riksdagen den 7 januari 1926 avlåtna propositionen (nr 1) angående statsverkets tillstånd och behov för budgetåret 1926—1927 har Kungl. Maj:t i avseende å femte huvudtiteln, innefattande anslagen till socialdepartementet, föreslagit riksdagen (punkt 1 av det vid propositionen fogade statsrådsprotokollet över socialärenden nämnda dag)

dels bestämma antalet ordinarie befattningar i socialdepartementet på följande sätt:

Befattning.	Lönegrad.
1 statssekreterare, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 17,000 kronor	—
1 expeditionschef, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 15,000 kronor	—
1 byråchef för lagärenden, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 12,000 kronor	—
2 kansliråd	B 30
1 kansliråd, tillika statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 30
3 förste kanslisekreterare	B 26
1 förste kanslisekreterare, tillika assistent hos statens inspektör för fattigvård och barnavård	B 26
1 registrator	B 22
3 andre kanslisekreterare	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
2 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
3 kontorsbiträden	B 4;

dels godkänna följande stat för socialdepartementet, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

* Hänvisar till punkt i statsrådsprotokollet.

*Departementets
avdelning av
Kungl. Maj:ts
kansli*
[1.°]

	Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>		173,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>		31,700
Ersättning till sakkunniga biträden åt statens inspektör för fattigvård och barnavård		6,000
		<hr/> Summa kronor 210,700;

dels ock nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, nu 273,700 kronor, med 63,000 kronor till 210,700 kronor.

Över denna framställning kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Övergångsstat.

[2.]

2:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag i fråga om ordinarie anslaget till övergångsstat för socialdepartementet (punkt 2) kommer utskottet likaledes att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Sociala verk och inrättningar.

[3—12.]

3:o) I fråga om Kungl. Maj:ts under punkterna 3—12 framlagda förslag angående *dels* ordinarie förslagsanslaget till riksförsäkringsanstalten, *dels* ordinarie förslagsanslag till övergångsstat för riksförsäkringsanstalten, *dels* extra förslagsanslaget för upprätthållande av riksförsäkringsanstaltens verksamhet, *dels* ordinarie förslagsanslaget till kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, *dels* extra förslagsanslaget till riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslånefond m. m., *dels* ordinarie förslagsanslaget till statens bidrag till fiskares försäkring m. m., *dels* ordinarie förslagsanslaget till försäkringsrådet, *dels* extra förslagsanslaget till upprätthållande av försäkringsrådets verksamhet, *dels* ordinarie förslagsanslaget till socialstyrelsen, *dels ock* extra anslaget för upprätthållande av socialstyrelsens verksamhet kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister.

[13.]

4:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 13) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 12 och 13) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i ar-*

betstvister för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 110,000 kronor.

5:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 14) att till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 18,700 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 13 och 14 i statsrådsprotokollet.

Centrala
skilje-
nämnden
för vissa
arbetstvister.

[14.]

Till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister har för budgetåret 1925—1926 anvisats ett extra förslagsanslag av 18,700 kronor.

Genom brev den 8 maj 1925 har Kungl. Maj:t fastställt följande arvodes- och omkostnadsstat för centrala skiljenämnden att lända till efter rättelse under budgetåret 1925—1926.

A. Arvoden.

ordföranden	kronor	3,000:—
en av Kungl. Maj:t utsedd ledamot och ordförandens ställföreträdare	»	2,000:—
en av Kungl. Maj:t utsedd ledamot	»	1,500:—
1 ledamot	»	1,200:—
3 ledamöter	»	3,600:—
1 sekreterare	»	1,200:—
		<u>12,500:—</u>

B. Omkostnader.

Ersättningar åt extra tjänstemän och andra biträden, arvoden samt resekostnads- och traktamentsersättningar åt suppleanter, ersättningar för särskilda utredningar genom tekniskt sakkunniga, tryckningskostnader, hyra, kostnader för belysning, uppvärmning, städning, möbler, böcker, tidningar, telefoner, kontorsrekvisita m. m., förslagsvis	kronor	6,200:—
		<u>Summa kronor 18,700:—</u>

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr A. Lindqvist i Halmstad väckt motion, nr 19, vari hemställts, att riksdagen ville dels bifalla Kungl. Maj:ts förevarande förslag med den förändring att till bestridande av kostnaderna för centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister för budgetåret 1926—1927 anvisas ett extra förslagsanslag av 13,700 kronor, dels ock hemställa till Kungl. Maj:t om fastställande av ny avlönings- och omkostnadsstat för nämnden.

Till stöd för sitt förslag har motionären anfört följande:

»Under punkt 14 femte huvudtiteln 'Centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister' har Kungl. Maj:t äskat ett förslagsanslag av kronor 18,700 att utgå såsom arvoden och omkostnader för nämnden och dess arbete. Av den redogörelse som lämnas över nämndens arbete framgår, att antalet mål som till nämnden inkommit under de år som densamma arbetat i medeltal utgjort

20 per år. Det vill förefalla som om de arvoden som utgå till här ifrågavarande skiljedomare vore väl högt tilltagna likaså omkostnaderna i övrigt. Det kan icke vara behöfligt att för det fåtal sammanträden som nämnden håller, och det hemarbete som därefter kan följa, utbetala de relativt höga arvoden som nu utgå. Ett arvode av 2,000 kronor till ordf. och 800 kronor till envar av de ledamöter som nu åtnjuta 1,200 kronor är säkerligen bra betalt. Om så motsvarande sänkning av arvodet sker för övriga arvodestagare och likaså å övriga omkostnader, bör en besparing av minst 5,000 kronor här kunna äga rum.»

Utskottets
yttrande.

Vid prövning av förevarande förslag har utskottet i likhet med motionären ansett, att en nedsättning av ifrågavarande anslag bör kunna vidtagas. Såväl vissa i arvodesstaten ingående belopp som ock omkostnadsstaten synas utskottet sålunda kunna reduceras. Ett nedbringande av anslaget i den utsträckning, motionären ifrågasatt, har utskottet dock ansett sig icke böra tillstyrka utan förordar utskottet, att anslaget för nästkommande budgetår bestämmes till 16,000 kronor.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och herr Lindqvists i Halmstad ovanberörda motion, II: 19, till bestridande av kostnaderna för *centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 16,000 kronor.

*Särskilda
skiljedomare
i arbetstvister.*

[15.]

6:o I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 15) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 12 och 13) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *särskilda skiljedomare i arbetstvister* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

[16—18.]

7:o I fråga om Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till offentliga arbetsförmedlingen i riket (punkt 16), *dels* till medellösa arbetssökandes resor (punkt 17), *dels ock* till bekämpande av arbetslösheten (punkt 18) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Yrkes-
inspektionens
verksamhet.*

[19.]

8:o Med anledning av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 19) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 21—23) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för upprätthållande av *yrkesinspektionens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 78,500 kronor.

9:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 20) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 20) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *föreningen för arbetarskydd i Stockholm* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

*Föreningen
för arbetar-
skydd i
Stockholm.*

[20.]

10:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 21)

dels godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927;

dels ock vid bifall härtill höja det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter, nu 571,500 kronor, med 33,000 kronor till 604,500 kronor.

*Statens
tvångsarbets-
anstalter.*

[21.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 24—33 i statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har 1925 års riksdag höjt det ordinarie förslagsanslaget till statens tvångsarbetsanstalter från 519,500 kronor med 52,000 kronor till 571,500 kronor.

I samband härmed har riksdagen godkänt följande i statsrådsprotokollet över socialärenden den 2 januari 1925 (femte huvudtiteln, punkten 20) förordade förslag till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1925—1926:

Stat.

A. Avlöningsstat.

<i>Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.</i>	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	181,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	10,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	28,500

Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	39,500

B. Omkostnadsstat.

Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	147,000
---	---------

Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.

Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	97,500
---	--------

Summa kronor 571,500

Enligt Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle den ordinarie staten för statens tvångsarbetsanstalter för nästkommande budgetår erhålla följande utseende:

Stat.

A. Avlöningsstat.

	Kronor.
<i>Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.</i>	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	181,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	15,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	43,500
<i>Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.</i>	
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	65,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	3,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m., <i>förslagsanslag</i>	39,500

B. Omkostnadsstat.

<i>Tvångsarbetsanstalten å Svartsjö.</i>	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	155,000
<i>Tvångsarbetsanstalten i Landskrona.</i>	
Övriga kostnader för driften, <i>förslagsanslag</i>	102,500
<hr style="width: 100%; border: 0.5px solid black;"/>	
Summa kronor 604,500	

Såsom av det ovanstående framgår, skulle, vid bifall till Kungl. Maj:ts förslag vad avlöningsstaten för tvångsarbetsanstalterna angår, denna stat i vad den avser tvångsarbetsanstalten i Landskrona för nästkommande budgetår bibehållas oförändrad, under det att de i staten för Svartsjöanstalten ingående posterna för vikariatsersättningar och avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. skulle höjas med 5,000 respektive 15,000 kronor. Förstnämnda post har visat sig vara från början för snävt beräknad och posten för avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare m. m. har likaledes med hänsyn till inträdd stegring i antalet internerade visat sig otillräcklig.

Vad omkostnadsstaten beträffar, innebär Kungl. Maj:ts förslag en höjning av denna stat för båda anstalterna, nämligen med 8,000 kronor för Svartsjöanstalten och med 5,000 kronor för anstalten i Landskrona.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft två likalydande motioner, väckta, den ena inom första kammaren av fröken *Kerstin Hesselgren* (nr 168) och den andra inom andra kammaren av fru *Nelly Thüring* (nr 242), vari hemställt, att riksdagen ville besluta, att vaktfruarna vid statens tvångsarbetsanstalter måtte erhålla avlöning enligt 3:e lönegraden, avdelning B, av den i 9 § av kungl. kungörelsen den 6 juni 1925 fastställda löneplanen för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, samt att anslaget till statens tvångsarbetsanstalter under femte huvudtiteln måtte höjas med 3,600 kronor.

I fråga om den motivering, motionärerna åberopat till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionerna.

Av den i ämnet lämnade utredningen och sedan utskottet vid besök å Svartsjöanstalten tagit närmare kännedom om anstalten och förhållandena därstädes, har utskottet blivit övertygat om, att de av Kungl. Maj:t äskade förhöjningarna av de i staten för tvångsarbetsanstalterna ingående anslagsposterna, i vad de avse nämnda anstalt, äro av behovet påkallade. Då utskottet ej heller i övrigt haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förslag i vad det samma angår Svartsjöanstalten, har utskottet alltså helt anslutit sig till förslaget i denna del.

Att staten för tvångsarbetsanstalterna, i vad den avser Landskronaanstalten, bestämmes på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, har utskottet ävenledes ansett sig böra förorda och kan utskottet sålunda ej biträda det motionsvis väckta yrkandet om förbättrad löneställning för vaktfruarna vid sistnämnda anstalt. Vad dessa befattningshavares placering i lönehänseende beträffar, vill utskottet erinra, att frågan härom var föremål för prövning så sent som vid sistlidet års riksdag i samband med det då föreliggande förslaget om ordnandet av avlönings- och pensionsförhållanden för statens samtliga kvinnliga befattningshavare samt att riksdagen därvid anslöt sig till Kungl. Maj:ts förslag, varigenom befattningshavarna ifråga hänfördes till lönegraden B 1 av den i 9 § av avlöningsreglementet för statsdepartement m. fl. verk intagna löneplan.

Utskottet får sålunda hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag och med avslag å fröken Hesselgrens och fru Thürings motioner, I: 168 och II: 242, i vad desamma skilja sig från Kungl. Maj:ts förslag,

a) godkänna det av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade förslaget till stat för statens tvångsarbetsanstalter, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927; samt

b) vid bifall härtill höja det ordinarie förslagsanslaget till *statens tvångsarbetsanstalter*, nu 571,500 kronor, med 33,000 kronor till 604,500 kronor.

11:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 22) att för anordnande av en sluten avdelning vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten H. Berven i augusti 1925 uppgjorda ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 300,000 kronor.

Sluten
avdelning vid
tvångsarbets-
anstalten å
Svartsjö.

[22.]

I fråga om utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 34—43 i statsrådsprotokollet.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»Frågan om anordnande vid statens tvångsarbetsanstalt å Svartsjö av en sluten avdelning — huvudsakligen avsedd för internering av de farliga ele-

menten och de psykiskt defekta av anstaltens klientel — har upprepade gånger tidigare varit föremål för framställningar till Kungl. Maj:t. Att denna för anstaltens verksamhet otvivelaktigt synnerligen betydelsefulla fråga ännu icke vunnit en lösning torde vara att tillskriva de statsfinansiella förhållanden, som under de senaste åren varit rådande. Behovet av ifrågasvarande avdelning synes mig emellertid med hänsyn till vad anstaltsstyrelsen och socialstyrelsen härutinnan anfört vara av så trängande art, att detsamma tillgodoseende nu icke längre bör få undanskjutas. Jag vill här omnämna, att anstaltens styrelse i en ny skrivelse i ämnet den 11 december 1925 ånyo understrukt nödvändigheten av den slutna avdelningen. Styrelsen har härvid överlämnat vissa av anstaltens ledning upprättade promemorior, belysande de internerades beskaffenhet, varjämte styrelsen omförmålt, att antalet internerade, som den 28 augusti 1925 varit uppe i den höga siffran 290, sedan dess ytterligare stigit och den 30 november 1925 utgjort 304. Jag tillåter mig vidare i detta sammanhang erinra om att enligt gällande stadga för statens tvångsarbetsanstalter (sv. förf.-saml. nr 945 år 1920) varje tvångsarbetare skall erhålla en för honom lämpad behandling. Individualiseringsprincipen i fråga om behandlingen av tvångsarbetare är sålunda i stadgan fastslagen. För att denna princip skall kunna i praktiken genomföras fordras emellertid uppenbarligen, att anstalten äger möjlighet till en uppdelning av tvångsarbetarna såväl i logementen som vid arbetet. Sådan möjlighet är tydligen icke för handen, så länge anstalten saknar resurser till betryggande isolering av de mest asociala elementen.

På grund av vad jag nu anfört får jag tillstyrka, att anslag för uppförande av en sluten avdelning vid Svartsjöanstalten beviljas för nästkommande budgetår. Mot det ritningsförslag, som av styrelsen framlagts och av de hörda myndigheterna lämnats utan erinran, har jag icke anledning till anmärkning. Vad kostnadsberäkningen angår, torde vid dennas uppgörande hänsyn hava tagits till att anstaltens befattningshavare och internerad personal i stor utsträckning beräknas kunna användas vid vissa av arbetena. Jag anser mig dock i betraktande av nyssnämnda omständighet kunna ifrågasätta någon minskning av det begärda beloppet, 307,000 kronor. Ett belopp av 300,000 kronor torde enligt min mening bliva tillräckligt.

Enligt vad jag från anstaltsstyrelsen inhämtat, är det avsett att, om anslag för ändamålet beviljas, bedriva arbetena i sådan takt, att byggnaden må kunna vara färdig omkring den 1 juli 1927. Med hänsyn härtill synes hela det erforderliga beloppet böra anvisas för nästkommande budgetår. Anslaget torde emellertid böra erhålla karaktär av reservationsanslag.

På sätt byggnadsstyrelsen ifrågasatt, synes det vara lämpligt, att byggnadsarbetena utföras genom byggnadsstyrelsens försorg, vilket givetvis icke utgör hinder för att å anstalten intagen personal i största möjliga utsträckning kommer att användas vid arbetena.»

till stöd för anordnande av en sluten avdelning vid anstalten i fråga, äro av den art, att de till fullo ådagalägga behovet av, att en dylik avdelning snarast kommer till uppförande. Såsom under nästföregående punkt omförmälts, har utskottet genom besök å Svartsjöanstalten tagit närmare kännedom om anstalten och förhållandena därstädes och har utskottet därvid än mer styrkts i denna sin uppfattning. Utskottet, som sålunda finner sig böra förorda, att medel för ändamålet i fråga av riksdagen anvisas, vill ock framhålla, att, enligt vad utskottet vid sitt besök å anstalten inhämtat, genom utvidgning av densamma, på sätt Kungl. Maj:t föreslagit, behovet av ytterligare anstaltsplatser av det slag, varom fråga är, skulle, så vitt nu kan förutses, för en avsevärd tid framåt vara täckt.

Om utskottet alltså funnit sig böra tillstyrka anvisande av medel för anordnande av en sluten avdelning vid Svartsjöanstalten och ävenledes — i betraktande av önskvärdheten av att byggnadsarbetena snarast bliva utförda — ansett, att hela det härför erforderliga beloppet bör beviljas å riksdagen för budgetåret 1926—1927, har den av Kungl. Maj:t äskade anslagssumman emellertid synt utskottet kunna något reduceras. Visserligen har utskottet icke haft något att erinra mot att arbetena utföras i enlighet med den plan, Kungl. Maj:t ifrågasatt och sålunda i överensstämmelse med ingivna ritningar, men synes det utskottet, då enligt utskottets mening vissa i kostnadsberäkningarna ingående poster blivit högt beräknade, samt då en del för byggnadsarbetet erforderlig materiel finnes att tillgå å platsen och på anstalten tillgängliga arbetskrafter i avsevärd utsträckning torde kunna användas vid vissa arbetens utförande, att kostnaderna för anordnandet av den slutna avdelningen böra kunna begränsas till 280,000 kronor.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för anordnande av en *sluten avdelning vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö* i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten H. Berven i augusti 1925 uppgjorda ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 280,000 kronor.

12:o) Beträffande Kungl. Maj:ts under punkterna 23—29 framlagda förslag i [23—29.] fråga om *dels* anslag till driftkostnader för statens vårdanstalter för alkoholister vid Svartsjö och i Landskrona, *dels* anslag till statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, *dels* vissa övriga anslag till alkoholistvården m. m., *dels* anslag till sjukkasseväsendets befrämjande, *dels* anslag för understödjande av sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, *dels* ock anslag till bestridande av kostnaderna för arbetsrådet kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

13:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 30) att för upprätt-hållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m., utöver det ordinarie anslaget. för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 594,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 85—89 i statsrådsprotokollet.

*Pensions-
styrelsens
verksamhet
m. m.*

[30.]

I enlighet med av Kungl. Maj:t i statsverkspropositionen framlagt förslag anvisade 1925 års riksdag för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m., utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 ett extra förslagsanslag av 597,000 kronor.

Beloppets storlek hade därvid beräknats under iakttagande av att till styrelsen jämväl för budgetåret 1925—1926 av pensionsförsäkringsfondens medel komme att utbetalas det i fullmäktiges för fonden den 8 juni 1923 fastställda stat upptagna beloppet av 50,000 kronor såsom ersättning till statsverket för pensionsstyrelsens bestyr med fondens förvaltning.

Sammanlagt skulle sålunda under budgetåret 1925—1926 ett belopp å 647,000 kronor stå till förfogande för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m.

Detta belopp hade i statsverkspropositionen beräknats på följande sätt:

lönetillägg till generaldirektören	kronor	4,000:—
ersättning till sakkunniga hos styrelsen	»	12,000:—
avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie befattningshavare hos styrelsen m. m., förslagsvis	»	350,000:—
ersättning åt styrelsens ombud, förslagsvis	»	83,000:—
reskostnads- och traktamentsersättning åt nämnda ombud, förslagsvis	»	70,000:—
reskostnads- och traktamentsersättning åt styrelsen samt dess sakkunniga, högst	»	6,000:—
städning av styrelsens lokaler, värme och belysning m. m., förslagsvis	»	28,000:—
skrivmaterialier, telefon, böcker, bindning av kontorsböcker m. m., förslagsvis	»	26,000:—
tryckningskostnader, förslagsvis	»	45,000:—
inköp av inventarier, inklusive skriv- och räknemaskiner, förslagsvis	»	12,000:—
utgifter för fastigheterna samt diverse utgifter, förslagsvis	»	11,000:—

Summa kronor 647,000:—

I sin skrivelse (nr 187, punkt 2:o) med anmälan om beslut i ärendet anförde riksdagen, bland annat, att i förevarande anslag inginge en post till ersättning till *sakkunniga hos pensionsstyrelsen* med 12,000 kronor. Dessa sakkunniga, till antalet fyra, åtnjöte och hade alltifrån pensionsförsäkringens tillkomst åtnjutit arvode å 3,000 kronor för år räknat. Enligt vad den till 1913 års riksdag avlåtna propositionen (nr 298) angående anslag till en centralanstalt för pensionsförsäkringsärenden, pensionsstyrelsen, gäve vid handen, hade arvodena bestämts till sagda belopp med hänsyn därtill, att de sakkunniga skulle kunna påräknas för att under en dag i veckan deltaga i behandlingen av vissa ärenden (allmänna ärenden, besvärsmål och pensionsärenden, som befundes vara av synnerligen tvistig beskaffenhet och därför syntes böra göras till föremål för en allsidigare utredning) ävensom för en del organisatoriska arbeten. Av de upplysningar, riksdagens vederbörande utskott under hand inhämtat, syntes emellertid framgå, att de sakkunniga

under de gångna åren icke tagits i anspråk för arbetet hos styrelsen i den utsträckning, som från början avsetts, och det syntes för den skull kunna ifrågasättas, huruvida icke en nedsättning av arvodena kunde anses motiverad. Riksdagen hade dock icke velat då vidtaga någon begränsning av desamma, utan frågan härom syntes i första hand böra prövas av Kungl. Maj:t.

Genom brev den 26 juni 1925 fastställde Kungl. Maj:t stat för användningen av ifrågavarande anslag samt ovannämnda belopp av 50,000 kronor av pensionsförsäkringsfondens medel såsom ersättning för styrelsens bestyr med fondförvaltningen. Härvid bestämdes de olika anslagsposternas belopp i staten i överensstämmelse med ovan återgivna beräkning.

Enligt pensionsstyrelsens, av Kungl. Maj:t godkända förslag rörande anslag för budgetåret 1926—1927 för upprätthållande av styrelsens verksamhet, skulle de i det extra förslagsanslaget ingående särskilda posterna upptagas med följande belopp:

lönstillägg till generaldirektören	kronor	4,000: —
ersättning till 4 sakkunniga hos styrelsen, à 3,000 kronor	»	12,000: —
avlöningar och vikariatsersättningar till icke-ordinarie be-		
fattningshavare hos styrelsen m. m., förslagsvis	»	350,000: —
ersättning åt styrelsens ombud, förslagsvis	»	80,000: —
reskostnads- och traktamentsersättning åt nämnda om-		
bud, förslagsvis	»	70,000: —
reskostnads- och traktamentsersättning åt styrelsen samt		
dess sakkunniga, högst	»	6,000: —
städning av styrelsens lokaler, värme och belysning m. m.,		
förslagsvis	»	28,000: —
skrivmaterialier, telefon, böcker, bindning av kontors-		
böcker m. m., förslagsvis	»	26,000: —
tryckningskostnader, förslagsvis	»	45,000: —
inköp av inventarier, inklusive skriv- och räknemaskiner,		
förslagsvis	»	12,000: —
utgifter för fastigheterna samt diverse utgifter, förslagsvis	»	11,000: —
		Summa kronor 644,000: —

Då man även för budgetåret 1926—1927 borde kunna räkna med det belopp å 50,000 kronor av pensionsförsäkringsfondens medel, vilket enligt fondens stat tills vidare för budgetår utgår såsom ersättning till statsverket för pensionsstyrelsens bestyr med fondförvaltningen, skulle alltså det för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet m. m. erforderliga totalbeloppet enligt detta förslag minskas med 50,000 kronor till 594,000 kronor.

Vad beträffar frågan om nedsättning av arvodena för de sakkunniga hos pensionsstyrelsen har styrelsen på anförda skäl (sid. 88—89 i statsrådsprotokollet) såsom sin mening uttalat, att prövningen av denna fråga lämpligen borde äga rum först vid en något senare tidpunkt, förslagsvis sedan den nya arbetsordningen för behandling av pensionsärenden tillämpats under minst ett år. Till denna mening har departementschefen ock anslutit sig.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herr *I. Anderson* i Linköping m. fl. väckt motion, nr 53, vari, bland annat, hemställts, att riksdagen ville besluta indraga sakkunnigebefattningarna hos pensionsstyrelsen och i följd härav minska det extra förslagsanslaget till upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet med 12,000 kronor.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yttrande.

Vidkommande först frågan om eventuell ändring i eller borttagande av nu utgående arvoden till pensionstyrelsens sakkunniga, har, såsom ovan nämnts, pensionsstyrelsen härutinnan ansett, att prövningen av denna fråga lämpligen borde äga rum först vid en något senare tidpunkt, förslagsvis sedan den nya arbetsordningen för behandling av pensionsärenden tillämpats under minst ett år. Till denna uppfattning har departementschefen ock anslutit sig.

Även utskottet är av den mening, att ett definitivt ståndpunkttagande till denna fråga nu icke lämpligen bör ske, och kan utskottet alltså icke biträda det motionsvis väckta yrkandet om indragning av arvodena ifråga. Vad detta yrkande beträffar, vill utskottet framhålla, att utskottet av vad pensionsstyrelsen i frågan anfört och av vad utskottet ytterligare inhämtat funnit det såväl ur det allmännas som styrelsens synpunkt vara till gagn, att ämbetsverket under nuvarande förhållanden har tillgång till ett rådgivande lekmanneelement, som i viss omfattning deltagit i styrelsens arbete. Med hänsyn emellertid till önskvärdheten av att de sakkunnigas medverkan icke vållar större utgifter än nödvändigt är, har utskottet sökt närmare inhämta, huruvida en nedsättning i den för nästkommande budgetår till de sakkunniga utgående ersättningen skäligen skulle kunna ske. I betraktande av det antal sammanträden, i vilka de sakkunniga beräknats skola deltaga, och det arbete i övrigt, de sakkunniga synas hava att utföra, har utskottet funnit sig böra föreslå, att arvodena tillsvidare från och med nästkommande budgetår bestämmas till 2,000 kronor. På grund härav kan det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för upprätthållande av pensionsstyrelsens verksamhet nedsättas med 4,000 kronor till 590,000 kronor.

Då vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit riksdagen icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herr Andersons i Linköping m. fl. ovanberörda motion, II: 53, i vad densamma avser pensionsstyrelsens sakkunniga, för upprätthållande av *pensionsstyrelsens verksamhet m. m.*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra örslagsanslag av 590,000 kronor.

14:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 31) att

dels besluta, att såsom bidrag till bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1926—1927 skall ur pensionsförsäkringsfonden såsom förskott till staten utbetalas ett belopp av 1,100,000 kronor;

dels för bestridande av återstoden av sagda kostnad för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 31,000,000 kronor;

dels ock medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 89—96 i statsrådsprotokollet.

Statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring.

[31.]

Statens andel i kostnaderna för pensionstillägg och understöd bestrides för närvarande från två anslag, nämligen *dels* ett extra förslagsanslag för pensionsförsäkringens genomförande, avseende bidrag åt de personer, som äro berättigade till pensionstillägg eller understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring den 30 juni 1913, *dels* ett extra anslag för bidrag till understöd åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen. Kostnaden för s. k. barntillägg åt sistnämnda kategori av personer bestrides emellertid av förstnämnda anslag, från vilket under de senare åren även statens bidrag till den frivilliga pensionsförsäkringen utgått.

Uppdelningen på två anslag har skett huvudsakligen av den anledningen, att en del av kostnaderna för understöd enligt 1915 års lag skall bestridas eller förskottas genom medel ur pensionsförsäkringsfonden. Statens anslag för dessa understöd hava beräknats enligt en uppgjord plan (jfr proposition nr 139 år 1915, riksdagens skrivelse nr 191), och de belopp, med vilka kostnaderna överstiga anslagen, utbetalas ur fonden. För detta ändamål har ur fonden vid 1916 års ingång ställts till disposition förenämnda belopp av 27,462,000 kronor att i mån av behov jämte 4 procents ränta komma till användning. Ytterligare erforderligt belopp upplånas ur fonden mot 4 procents ränta att amorteras under åren 1929—1950.

Ifrågavarande två anslag hava under de tre senaste budgetåren i rikstaten varit uppförda med följande belopp, nämligen

anslaget till pensionsförsäkringens genomförande: för budgetåret 1923—1924 med 21,000,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 med 23,000,000 kronor och för budgetåret 1925—1926 med 25,500,000 kronor; samt

anslaget till bidrag till understöd åt de personer, som genom lagen den 8 juni 1915 blivit delaktiga i den allmänna pensionsförsäkringen: för budgetåret 1923—1924 med 5,265,000 kronor, för budgetåret 1924—1925 med 5,050,000 kronor och för budgetåret 1925—1926 med 4,825,000 kronor.

Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle de båda anslagen för statens kostnader enligt pensionsförsäkringslagen sammanslås till ett anslag, för budgetåret 1926—1927 uppgående till 31,000,000 kronor.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen an-
fört i huvudsak följande:

»Vad först beträffar förslaget att till ett anslag sammanslå de båda anslag,
som för statens kostnader enligt pensionsförsäkringslagen nu äro uppförda
i riksstaten, har jag med hänsyn till de av pensionsstyrelsen anförda prak-
tiska skälen för en dylik åtgärd funnit mig kunna biträda förslaget på denna
punkt.

I fråga om storleken av anslagsbehovet för nästkommande budgetår har
pensionsstyrelsen beräknat, att ett belopp av 32,800,000 kronor skulle
bliva erforderligt för täckande av samtliga statens kostnader enligt pen-
sionsförsäkringslagen med undantag av ett belopp, som liksom hittills
skulle förskottas från pensionsförsäkringsfonden. Sistnämnda summa har
för nästa budgetår uppskattats till 1,100,000 kronor, till vilket belopp fon-
dens förskott nu enligt styrelsens förslag skulle genom särskilt beslut be-
gränsas.

Med avseende å dessa beräkningar vill jag framhålla, att — såsom också
en i pensionsstyrelsens skrivelse intagen och i det föregående återgiven tabell
utvisar — å hittills beviljade anslag till pensionsförsäkringens genomförande
högt avsevärda besparingar uppstått. Vad de senaste åren vidkommer, hava
sådana besparingar uppkommit, oaktat vid anslagens begärande betydande
nedsättningar av ursprungligen beräknade belopp ägt rum. För budgetåret
1923—1924 föreslogs sålunda från pensionsstyrelsens sida ett anslag av
22,000,000 kronor, vilket emellertid av departementschefen nedsattes till
21,000,000 kronor. Trots detta uppstod å anslaget enligt riksräkenskaps-
verkets budgetredovisning en behållning av 1,809,240 kronor. För budget-
året 1924—1925 hemställde pensionsstyrelsen ursprungligen om ett anslag
av 25,000,000 kronor, vilket belopp styrelsen dock i en senare avgiven pro-
memoria, med hänsyn till nedgående tendens i antalet pensionsansökningar,
ansåg kunna nedsättas till 23,500,000 kronor. Min företrädare i ämbetet
fann på grund av de överskott, som tidigare uppstått å anslagen för ifråga-
varande ändamål även sistnämnda belopp kunna nedsättas och föreslog ett
anslag av 23,000,000 kronor. Å detta anslag, som av riksdagen beviljades
med begärt belopp, har enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning upp-
stått en besparing av icke mindre än 3,490,520 kronor 39 öre. Från pen-
sionsstyrelsens sida har framhållits, att detta stora överskott delvis berott
på, att kostnader å ett sammanlagt belopp av 1,705,101 kronor 46 öre, vilka
i själva verket belöpt på budgetåret 1924—1925, icke blivit bestridda från
anslaget för samma budgetår. Även om sistnämnda belopp frånräknas, skulle
dock behållningen å anslaget i fråga hava uppgått till 1,785,418 kronor
93 öre.

Med hänsyn till sålunda vunnen erfarenhet angående belastningen å ifråga-
varande anslag finner jag mig kunna föreslå en avsevärd nedsättning av det
utav pensionsstyrelsen nu beräknade anslagsbeloppet; och anser jag mig
böra tillstyrka, att anslaget beräknas till 31,000,000 kronor.»

Utskottets
yttrande.

Vad Kungl. Maj:t under förevarande punkt i skilda hänseenden före-
slagit riksdagen har utskottet ansett sig böra biträda och får utskottet så-
lunda hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att såsom bidrag till bestridande av *statens*

kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring för budgetåret 1926—1927 skall ur pensionsförsäkringsfonden såsom förskott till staten utbetalas ett belopp av 1,100,000 kronor;

b) för bestridande av återstoden av sagda kostnad för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 31,000,000 kronor; samt

c) medgiva, att av nämnda förslagsanslag må gäldas kostnaden för statens bidrag till den jämlikt pensionsförsäkringslagen anordnade, på frivilliga avgifter grundade försäkringen.

15:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 32) medgiva att av det förslagsanslag, som kunde komma att för budgetåret 1926—1927 beviljas för bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

Vidtagande
av åtgärder
till före-
byggande och
hävande av
invaliditet.

[32.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 97—100 i statsrådsprotokollet.

Allt sedan år 1914 hava varje år statsmedel ställts till pensionsstyrelsens förfogande för vidtagande jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelades, av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet. Från och med år 1921 hava för sådant ändamål kommit till användning jämväl överskottsmedel ur pensionsförsäkringsfonden.

I en av pensionsstyrelsen under år 1920 uppgjord plan för den sjukvårdande verksamheten under tiden 1921—1925, vilken plan i 1921 års statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkten 42) framlades för riksdagen, beräknades de på styrelsen belöpande kostnaderna för denna verksamhet under nämnda period till 7,850,000 kronor. Till dessa kostnader, vilka väntades komma att fördela sig med avsevärt mindre del å de första och avsevärt större del å de sista åren av perioden, skulle staten årligen bidra med 650,000 kronor, under det att återstoden skulle bestridas av överskottsmedel ur pensionsförsäkringsfonden. I detta avseende bestämde Kungl. Maj:t sedermera genom brev den 15 oktober 1920, att av fondens medel ett belopp av 4,000,000 kronor finge under åren 1921—1925 enligt de grunder, som av Kungl. Maj:t för varje år fastställdes, användas till bestridande av kostnader för åtgärder, ägnade att i pensionsförsäkringens intresse förebygga eller häva arbetsoförmåga eller befordra folkhälsan.

Jämte föreskrift att för varje år ränta å ifrågavarande belopp, beräknad efter den å pensionsförsäkringsfonden under året uppnådda medelräntefoten, skulle läggas till kapitalet, förordnade Kungl. Maj:t genom samma brev, att nämnda belopp, 4,000,000 kronor, vid ingången av år 1921 skulle överlämnas till fullmäktige för pensionsförsäkringsfonden att av dem förvaltas tillsammans med den allmänna pensionsförsäkringsfonden, dock bokfört såsom en särskild fond, benämnd »fonden för sjukvårdande uppgifter».

Den av Kungl. Maj:t för 1921 års riksdag framlagda planen jämte beräkning av kostnadsfördelningen lämnades av riksdagen utan anmärkning; och beviljade riksdagen för ändamålet för år 1922 ett belopp av 650,000 kronor.

Emellertid hava, huvudsakligen av brist på erforderliga vårdplatser men även på grund av andra omständigheter, såsom nedgående livsmedelspriser m. m., kostnaderna blivit mindre än de beräknade. På grund härav bemyndigade Kungl. Maj:t pensionsstyrelsen att av det för år 1922 beviljade beloppet använda högst 500,000 kronor. För första halvåret 1923 har av det utav riksdagen för samma ändamål medgivna anslagsbeloppet, 325,000 kronor, på grund av den i det följande omförmälda jämkningen i kostnadsfördelningen mellan staten och pensionsförsäkringsfonden endast 50,000 kronor ställts till pensionsstyrelsens förfogande.

För budgetåren 1923—1924, 1924—1925 och 1925—1926 har riksdagen medgivit, att av förslagsanslaget till bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring finge för ifrågavarande ändamål disponeras ett belopp av för ett vart av sagda budgetår högst 100,000 kronor.

I skrivelse den 17 augusti 1925 har pensionsstyrelsen beträffande ställningen av »fonden för sjukvårdande uppgifter» anført, att fonden vid ingången av budgetåret 1925—1926 uppgått till omkring 2,675,000 kronor. För styrelsens sjukvårdande verksamhet beräknades komma att under sistnämnda budgetår åtgå 1,175,000 kronor, varav 100,000 kronor utginge av statsmedel och 1,075,000 kronor från fonden. Vid ingången av budgetåret 1926—1927 beräknades fonden sålunda komma att uppgå till omkring 1,600,000 kronor. Med ett statsanslag jämväl för sistnämnda budgetår av 100,000 kronor räckte denna behållning till bestridande av återstoden av de beräknade kostnaderna för budgetåret 1926—1927. Det syntes sålunda icke vara nödigt att förr än i samband med framställning om anslag av statsmedel för den sjukvårdande verksamheten för budgetåret 1927—1928 framlägga ny plan för sagda verksamhet för en förnyad period, utan utginge styrelsen från den förutsättningen, att den för tiden 1921—1925 avsatta fonden för sjukvårdande uppgifter finge för nu ifrågavarande ändamål användas jämväl under budgetåret 1926—1927.

Departementschefen har i ärendet anført följande:

»Med hänsyn till vad pensionsstyrelsen upplyst angående behållningen i den enligt Kungl. Maj:ts förberörda beslut den 15 oktober 1920 bildade »fonden för sjukvårdande uppgifter» anser jag lämpligt, att fondens medel även under budgetåret 1926—1927 få användas för sjukvårdsverksamhet enligt nu gällande plan. En sådan anordning lärer ock vara nödvändig, enär prövning av en eventuell ny plan för ifrågavarande verksamhet icke kan företagas, förrän den inom pensionsstyrelsen pågående undersökningen jämlikt 12 § pensionsförsäkringslagen rörande pensionsförsäkringsfondens ställning hunnit slutföras. Kungl. Maj:t torde framdeles böra fatta beslut rörande användning av medel ur fonden för sjukvårdande uppgifter jämväl under budgetåret 1926—1927.

Pensionsstyrelsens förslag om anvisande av ett anslag av 100,000 kronor av statsmedel till sjukvårdsverksamhetens bedrivande under nästkommande budgetår ansluter sig till de beslut, som beträffande de tre senaste budgetåren fattats i ämnet. Jag tillstyrker därför bifall till detsamma.»

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må medgiva, att av det förslagsanslag, som för budgetåret 1926—1927 beviljas för bestridande av statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, må för *vidtagande av åtgärder till förebyggande och hävande av invaliditet* jämlikt de föreskrifter, som av Kungl. Maj:t meddelas, av pensionsstyrelsen under samma budgetår disponeras ett belopp av högst 100,000 kronor.

16:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 33) att till ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 101 och 102 i statsrådsprotokollet.

Ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar.

[33.]

Ersättning till postverket för dess bestyr med utbetalning av pensioner och understöd jämlikt lagen om allmän pensionsförsäkring skall enligt de genom Kungl. Maj:ts brev den 30 juni 1922 gällande föreskrifterna — fastställda i anslutning till av riksdagen godkända grunder — tills vidare utgå med dels en grundersättning, beräknad efter 12 öre för varje utbetalning, dels ock därutöver en dyrtidsersättning, utgörande lika många procent av grundersättningen, som de av postverket under det år ersättningen avser utbetalade dyrtidstilläggen utgöra av de utbetalade fasta avlöningarna. Ersättningen till postverket utgår i efterskott för kalenderår.

Till grund för beräkningen av ersättningsbeloppet för år 1925 lades ett antal av omkring 1,300,000 pensionsutbetalningar jämte det ökade antal dylika utbetalningar, som kunde komma att föränledas av de genom kungörelse den 5 december 1924 (nr 496) vidtagna ändringarna i bestämmelserna angående sättet och tiden för utbetalning av pensioner och understöd. I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag har 1925 års riksdag för budgetåret 1925—1926 för ifrågavarande ändamål anvisat ett extra förslagsanslag av 290,000 kronor.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 240,000 kronor.

Ersättning
till häradsskrivarna för
pensionsförteckningar.

[34.]

17:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 34) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 102) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för beredande av *ersättning till häradsskrivarna för pensionsförteckningar* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Fattigvården
i allmänhet.

[35.]

18:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 35) att höja det ordinarie förslagsanslaget till fattigvården i allmänhet, nu 1,000,000 kronor, med 240,000 kronor till 1,240,000 kronor.

Det ordinarie förslagsanslaget till fattigvården i allmänhet upptogs för budgetåret 1924—1925 till 900,000 kronor. I riksstaten för nu löpande budgetperiod är anslaget uppfört med 1,000,000 kronor.

Enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning har nettobelastningen å anslaget för budgetåret 1924—1925 uppgått till 1,240,107 kronor. Med hänsyn härtill har anslaget från och med nästa budgetår synts böra ytterligare höjas, förslagsvis till 1,240,000 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *fattigvården i allmänhet*, nu 1,000,000 kronor, med 240,000 kronor till 1,240,000 kronor.

Svenska
fattigvårds-
och barnavårdsför-
bundet.

[36.]

19:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 36) att till understöd åt svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 103 i statsrådsprotokollet.

Till understöd åt svenska fattigvårdsförbundet har riksdagen anvisat anslag å extra stat från och med år 1909. I riksstaten för budgetåret 1925—1926 är ett anslag å 20,000 kronor uppfört för ändamålet.

Efter förbundets under sistlidet år genomförda omorganisation benämnes detsamma svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet har med hänsyn till de nu för förbundet närmast föreliggande arbetsuppgifterna icke velat motsätta sig Kungl. Maj:ts förevarande förslag. Utskottet vill dock ifrågasätta, huruvida icke efter nästa budgetår nedsättning av ifrågavarande statsbidrag må kunna ske.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till understöd åt *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 20,000 kronor.

20:o) På grund av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 37) hemställer utskottet, att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1926—1927 till *statsinspektion av fattigvården* anvisa ett extra anslag av 49,650 kronor.

Statsinspektion av fattigvården.
[37.]

21:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 38) att till bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

Bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 104 i statsrådsprotokollet.

[38.]

För beredande av statsbidrag till uppförande eller inrättande av i lagen om fattigvården avsedda arbetshem hava extra förslagsanslag beviljats från och med år 1922. Det för budgetperioden 1925—1926 anvisade beloppet belöper sig till 60,000 kronor.

Genom kungörelse den 7 juli 1921 (nr 371) hava närmare bestämmelser utfärdats angående statsbidragets utgående.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 20,000 kronor.

22:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 39) att till bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 75,000 kronor.

Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 104 i statsrådsprotokollet.

[39.]

Statsbidrag till driftkostnaderna vid arbetshem av ifrågavarande slag hava utgått från särskilt anvisade extra förslagsanslag alltsedan år 1921. I riksstaten för nu löpande budgetår är anslaget för nämnda ändamål upptaget till 45,000 kronor.

Villkoren för erhållande av statsbidrag till driftkostnaderna vid arbetshem äro angivna i kungörelse den 9 juli 1920 (nr 607).

Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag har utskottet ansett sig böra biträda och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 75,000 kronor.

23:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till skyddsuppfostran (punkt 40) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Skyddsuppfostran.
[40.]

anmäla.

Frälsnings-
arméns
räddnings-
hem.

[41.]

24:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 41) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till understöd åt *frälsningsarméns räddningshem* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 6,000 kronor.

Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.

Medicinal-
styrelsen.

[42.]

25:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 42) •
dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning jämväl å inspektrisen över sjuksköterskeväsendet;

dels bestämma antalet ordinarie befattningar hos medicinalstyrelsen från och med den 1 juli 1926 på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 19,000 kronor	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 13,000 kronor	—
1 kameralförman	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 byråveterinär	B 26
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
1 ombudsman	B 24
3 sekreterare	B 24
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 22
1 kassör	B 21
5 notarier	B 21
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2;

dels godkänna följande stat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat:	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	271.800
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.	73.600
	Summa kronor 357.300;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågakvarande befattningshavare hos medicinalstyrelsen;

dels ock höja det ordinarie förslagsanslaget till medicinalstyrelsen, nu 350,500 kronor, med 6,800 kronor till 357,300 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 110—115 i statsrådsprotokollet.

Nu gällande stat för medicinalstyrelsen är av följande utseende:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	265,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag ..	10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.	73.600
	Summa kronor 350,500.

Den av Kungl. Maj:t nu föreslagna förhöjningen av anslagsposten för avlöningar till ordinarie tjänstemän är föranledd därav, att, enligt vad Kungl. Maj:t ifrågasatt, den hos styrelsen anställda inspektrisen över sjuksköterskeväsendet skulle uppföras å ordinarie stat.

Då med hänsyn till sjuksköterskeväsendets vidmakthållande och utveckling ett stadigvarande behov av sjuksköterskeinspektrisbefattningen lärers få anses föreligga, har utskottet funnit sig böra tillstyrka, att befattningen i fråga från och med nästkommande budgetår uppföres å medicinalstyrelsens ordinarie stat. I betraktande av de fordringar i avseende å personliga kvalifikationer, praktisk erfarenhet m. m., som måste ställas på sjuksköterskeinspektrisen, förutsätter emellertid utskottet, i likhet med allmänna civilförvaltningens lönenämnd, att i de fall, då befattningen vid framdeles uppstående vakans skall tillsättas — varvid, på sätt lönenämnden påpekat, rekryteringen endast i undantagsfall torde komma att ske med innehavare av tidigare statstjänst — den person, som härtill utses, icke omedelbart tilldelas ordinarie anställning, utan att tjänsten dessförinnan uppehålls

Utskottets
yttrande.

på förordnande under den tid, som kan anses erforderlig för bedömande av vederbörandes kvalifikationer och lämplighet för densamma.

Vad härefter angår den löneställning, som bör tillkomma befattningen i fråga, har, såsom av statsrådsprotokollet framgår, Kungl. Maj:t i anledning av den i samband med ordnandet av de kvinnliga befattningshavarnas avlöningsförhållanden vidtagna revisionen av avlöningsreglementet den 22 juni 1921 genom brev den 26 juni 1925 placerat befattningen från och med den 1 juli sistsagda år i lönegraden B 20. Enligt Kungl. Maj:ts nu föreliggande förslag skulle befattningen hänföras till lönegraden B 22. Utskottet uppskattar visserligen till fullo de krav, som, enligt vad ovan framhållits, måste ställas på innehavaren av befattningen i fråga, men har dock icke kunnat undgå att finna den sålunda föreslagna placeringen väl hög. Efter övervägande och med beaktande av de förbättringar i lönehänseende, som sedan befattningens tillkomst tillerkänts innehavaren av densamma, har utskottet ansett en placering i 20:e lönegraden vara tillfyllest. Vid bifall härtill kan den i Kungl. Maj:ts förslag till stat för medicinalstyrelsen ingående posten för avlöningar till ordinarie tjänstemän minskas med 768 kronor eller i runt tal 800 kronor och det av Kungl. Maj:t äskade ordinarie anslaget till medicinalstyrelsen nedsättas till 356,500 kronor.

Vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit har icke givit utskottet anledning till erinran.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning jämväl å inspektrisen över sjuksköterskeväsendet;

b) bestämma antalet ordinarie befattningar hos medicinalstyrelsen från och med den 1 juli 1926 på följande sätt:

Befattning	Lönegrad
1 generaldirektör, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 19,000 kronor	—
1 överinspektör för sinnessjukvården i riket, arvode enligt 5 § i avlöningsreglementet å 13,000 kronor	—
1 kameralbyråchef	B 30
5 medicinalråd	B 30
1 statsinspektör över köttkontrollen i riket	B 29
1 byråveterinär	B 26
1 kontrollant av hospitalens ekonomiska förvaltning	B 26
1 sekreterare (å medicinalbyrån)	B 26
1 kamrerare	B 24
1 ombudsman	B 24

Befattning	Lönegrad
3 sekreterare	B 24
1 kassör	B 21
5 notarier	B 21
1 inspektris över sjuksköterskeväsendet	B 20
1 kansliskrivare	B 11
1 förste expeditionsvakt	B 7
4 kanslibiträden	B 7
2 expeditionsvakter	B 5
4 kontorsbiträden	B 4
1 skrivbiträde	B 2;

c) godkänna följande stat för medicinalstyrelsen, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927:

Stat.

	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, förslagsanslag	271,000
Vikariatsersättningar, förslagsanslag	10,900
Arvode till generaldirektörens ställföreträdare ..	1,000
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare, vetenskapliga rådet, veterinärrådet m. m.	73,600

Summa kronor 356,500;

d) förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löneregleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande nu ifrågakarande befattningshavare hos medicinalstyrelsen; samt

e) höja det ordinarie förslagsanslaget till *medicinalstyrelsen*, nu 350,500 kronor, med 6,000 kronor till 356,500 kronor.

26:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 43) att för upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 23,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 117 i statsrådsprotokollet.

Medicinalstyrelsens verksamhet.

[43.]

För upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet har riksdagen, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1925—1926 anvisat ett extra anslag av 28,700 kronor.

Av anslaget är avsett att utgå dels avlöning, enligt av riksdagen prövade grunder, åt vissa för handläggning av apoteksärenden erforderliga extra befattningshavare inom styrelsen samt den hos styrelsen anställda inspektrisen över sjuksköterskeväsendet, dels ock ersättning till vissa sakkunniga för granskning inom styrelsen av läkemedelspriser.

Den nu föreslagna nedsättningen av anslaget är föranledd av Kungl. Maj:ts under nästföregående punkt gjorda framställning om inspektrisens över sjuksköterskeväsendet uppförande å ordinarie stat.

Utskottets
yttrande.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet sålunda, under hänvisning tillika till vad under föregående punkt anförts, hemställa,

att riksdagen må för upprätthållande av *medicinalstyrelsens verksamhet*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 23,000 kronor.

[44—46.] 27:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till statens bakteriologiska, rättskemiska och farmaceutiska laboratorier (punkt 44), *dels* till förste provinsialläkare och provinsialläkare (punkt 45), *dels ock* till tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare (punkt 46) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Bidrag för
anskaffande
av bostäder åt
provinsial-
läkare å
landsbygden.

28:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 47) att till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 142—145 i statsrådsprotokollet.

[47.]

Med bifall till Kungl. Maj:ts i proposition nr 262 till 1921 års riksdag gjorda framställning anvisade nämnda års riksdag (skrivelse nr 313) till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare på landsbygden på extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 150,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av vederbörande departementschef i statsrådsprotokollet över socialärenden den 14 mars 1921 angivna grunder.

Bestämmelser i ämnet hava sedermera utfärdats genom särskilda kungörelser den 2 december 1921 (nr 687 och 688).

För sagda ändamål anvisade sedermera 1922, 1923 och 1924 års riksdagar efter förslag av Kungl. Maj:t för första halvåret 1923 samt budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 anslag å respektive 50,000, 30,000 och 15,000 kronor. I samband med äskandet av sistberörda anslag föreslogos ock ändrade grunder för statsbidragets åtnjutande, vartill riksdagen ävenledes lämnade bifall.

Ändrade bestämmelser i ämnet utfärdades av Kungl. Maj:t genom kungörelse den 11 april 1924 (nr 154).

För budgetåret 1925—1926 är ifrågavarande anslag uppfört med 40,000 kronor.

Till bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden är sålunda hittills beviljat sammanlagt 285,000 kronor.

Vid anmälan av nu förevarande förslag har departementschefen anført följande:

»Anskaffandet av bostäder åt provinsialläkarna å landsbygden har på senaste tiden börjat fortskrida i en betydligt raskare takt. Detta förhållande måste i och för sig betraktas såsom lyckligt med hänsyn till den utom-

ordentliga betydelse, ordnandet av bostadsfrågan har för förvärvande av dugliga läkarkrafter, särskilt i de mera avlägset belägna provinsialläkar-distrikten.

Uti 1916 års provinsialläkar-distriktskommittés betänkande, som låg till grund för Kungl. Maj:ts år 1921 framlagda förslag i ämnet, räknades med ett årligt anslag av 300,000 kronor, avsett enligt då ifrågasatta och sedermera fastställda grunder att räckta till bidrag till minst tio bostadsbyggen. Med hänsyn till att planen var ny och oprövad och i betraktande av det ekonomiska läget fann föredragande departementschefen det lämpligast att till en början stanna vid ett mindre belopp, för år 1922 150,000 kronor. Kungl. Maj:ts i enlighet härmed framlagda förslag bifölls, såsom ovan nämnts, av riksdagen. Hade ett belopp motsvarande den sålunda för år 1922 anvisade anslagssumman även beviljats under följande budgetperioder, skulle anvisade medel för tiden 1 januari 1923—30 juni 1926 hava uppgått till icke mindre än 525,000 kronor. Av orsaker, som framgå av det ovan anförda, hava anslagen för berörda tid uppgått till endast 135,000 kronor, ett belopp, som med 85,000 kronor understiger medicinalstyrelsens anslagskrav för samma tid.

Enligt medicinalstyrelsens nu förevarande framställning föreläge redan i början av augusti 1925 ansökningar angående statsbidrag om sammanlagt icke mindre än inemot 225,000 kronor, medan intill innevarande budgetårs slut för ändamålet disponibla anslagsmedel uppgå till endast omkring 32,000 kronor. Det skulle alltså redan vid början av nu löpande budgetperiod föreligga en skillnad mellan för ändamålet eventuellt erforderliga och tillgängliga medel av omkring 193,000 kronor.

Vid här angivna förhållanden måste givetvis en betydande höjning av anslaget äga rum för nästa budgetperiod. Medicinalstyrelsen har för denna tid begärt ett anslag av 275,000 kronor. Jag anser mig dock böra ifrågasätta en begränsning av detta anslagsbelopp till 200,000 kronor.»

Kungl. Maj:ts förevarande framställning har utskottet ansett sig böra tillstyrka och får alltså hemställa,

att riksdagen må till *bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 200,000 kronor.

29:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag rörande anslag till flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare (punkt 48) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen anmäla.

Flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare.

[48.]

30:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 49) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145—149) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

Resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl.

[49.]

att riksdagen må i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl.* med 500 kronor.

31:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 50) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 149—150) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Avlöning åt civila läkarstipendiater.

[50.]

att riksdagen må

a) besluta att beträffande det ordinarie reservationsanslaget till *avlönning åt civila läkarstipendiater* i riksstaten för budgetåret 1926—1927 icke upptaga något belopp; samt

b) medgiva, att av uppkomna reservationer å nämnda anslag må för bestridande av kostnaderna för avlöningsförhöjning åt fyra civila läkarstipendiater under samma budgetår användas ett belopp av 6,000 kronor.

Bidrag till extra provinsialläkares avlöning.

[51.]

32:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till bidrag till extra provinsialläkares avlöning (punkt 51) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare.

[52.]

33:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 52) att för beredande av dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

Ett extra förslagsanslag till dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare har i budgeten upptagits alltsedan år 1919. För budgetåret 1924—1925 upptogs anslaget till 8,000 kronor, men sänktes för nu löpande budgetår, på grund av belastningssiffran, till 6,000 kronor

Gällande föreskrifter i ämnet äro meddelade genom kungörelse den 8 maj 1925 (nr 206).

Utskottet hemställer,

att riksdagen må för beredande av *dyrtidstillägg åt vissa extra provinsialläkare* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 4,000 kronor.

Hospital och asyler.

[53.]

34:o) Beträffande Kungl. Maj:ts framställning i fråga om anslag till hospital och asyler (punkt 53) har riksdagen redan förut fattat beslut; varom utskottet velat här

erinra.

Övergångsstat för hospital och asyler.

[54.]

35:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 54) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 182 och 183) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till *övergångsstat för hospital och asyler*, nu 15,240 kronor, med 6,180 kronor till 9,060 kronor.

36:o) På grund av Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 55) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145—149) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt vid hospital och asyler anställda läkare* med 500 kronor.

Resestipendier åt vid hospital och asyler anställda läkare.

[55.]

37:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag för utvidgning av köksbyggnaden vid Uppsala hospital och asyl (punkt 56) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Utvidgning av köksbyggnaden vid Uppsala hospital och asyl.

[56.]

anmäla.

38:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 57) att för uppförande av vissa lantbruksbyggnader vid Strängnäs hospital i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten L. N. Gramén i augusti och september 1923 upprättade ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 87,200 kronor.

Vissa lantbruksbyggnader vid Strängnäs hospital.

[57.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 187—191 i statsrådsprotokollet.

Att, i enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit, ifrågavarande lantbruksbyggnader utan uppskov komma till uppförande, finner sig utskottet böra tillstyrka.

Utskottets yttrande.

Vid granskning av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag har utskottet emellertid icke kunnat undgå att finna, att, då, såsom här är fallet, fråga är om byggnader vid ett mindre lantbruk, kostnaderna för byggnadernas uppförande blivit väl högt beräknade. Genom förenklingar i byggnadsättet och då, såsom i statsrådsprotokollet påpekats, virke från hospitalets skog i viss utsträckning står till förfogande samt vid hospitalet tillgängliga arbetskrafter torde kunna biträda vid byggnadsarbetet, synes utskottet, att kostnaderna för byggnadernas uppförande kunna begränsas till 75,000 kronor.

I detta sammanhang vill utskottet hava uttalat, att med den erfarenhet, som hittills vunnits, upplåtelse av jordbruk till hospitalen synes böra i fortsättningen äga rum endast i de fall, då synnerliga skäl därtill kunna anföras.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för uppförande av *vissa lantbruksbyggnader vid Strängnäs hospital* i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten L. N. Gramén i augusti och september 1923 upprättade ritningar med tillhörande kostnadsberäkningar för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 75,000 kronor.

Ändrings-
arbeten i
de s. k. C-
paviljongerna
vid Lunds
hospital
och asyl.

39:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 58) dels medgiva, att ändringsarbeten i de s. k. C-paviljongerna vid Lunds hospital och asyl må, i huvudsaklig överensstämmelse med av stadsarkitekten J. Anchert år 1925 uppgjorda ritningar, utföras för en beräknad kostnad av 279,000 kronor;

[58.]

dels ock till ändamålet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 150,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 191—194 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

Utskottet, som tagit del av i ärendet ingivna ritningar och kostnadsförslag, har i likhet med departementschefen ansett, att en ombyggnad av ifrågasvarande paviljonger är ur såväl sjukvårds- som allmän humanitär synpunkt oavvislig, och får utskottet alltså tillstyrka, att byggnadsarbetet i fråga utföres.

Såsom av statsrådsprotokollet framgår, har arkitekten C. Westman i av-givet yttrande över de av arkitekten J. Anchert uppgjorda ritningarna och kostnadsberäkningarna, vilka senare sluta å ett belopp av 257,478 kronor 25 öre, icke haft något att erinra mot ritningarna, men ansett kostnaden för byggnadsarbetena böra höjas till det av Kungl. Maj:t nu åskade beloppet. Tillräckliga skäl för en dylik höjning av kostnadsberäkningarna har utskottet emellertid icke funnit föreligga, utan anser utskottet, som ej haft något att anmärka mot ritningsförslagen, att byggnadsarbetena böra kunna komma till utförande för det av arkitekten Anchert beräknade beloppet, eller för i avrundat tal 260,000 kronor. För nästkommande budgetår torde härav enligt utskottets mening böra anvisas 140,000 kronor och återstoden beräknas utgå under den därpå följande budgetterminen.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må

a) medgiva, att *ändringsarbeten i de s. k. C-paviljongerna vid Lunds hospital och asyl* må, i huvudsaklig överensstämmelse med av stadsarkitekten J. Anchert år 1925 uppgjorda ritningar, utföras för en beräknad kostnad av 260,000 kronor; samt

b) till ändamålet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 140,000 kronor.

Hospital vid
Hälsingborg.

40:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 59) att till fortsättande av arbetena med anläggning av ett hospital vid Hälsingborg för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

[59.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 194—196 i statsrådsprotokollet.

I anledning av Kungl. Maj:ts proposition i ämnet har 1917 års riksdag dels beslutat, att ett för 1,200 sinnessjuka och 200 svårskötta obildbara sinnesslöa avsett hospital skulle, i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. Westman i februari 1917 uppgjorda ritningar, uppföras på ett av Hälsingborgs stad för ändamålet upplåtet, vid stadens norra gräns inom

staden och å Laröd beläget område för en beräknad kostnad av 9,700,000 kronor, dels ock för påbörjande av berörda byggnadsföretag på extra stat för år 1918 anvisat ett reservationsanslag av 100,000 kronor.

Sedermera har riksdagen för fortsättande av arbetena med hospitalets uppförande beviljat dels på extra stat för vartdera av åren 1919 och 1921 ett reservationsanslag av 1,000,000 kronor, dels ock på extra stat för år 1922 ett reservationsanslag av 4,000,000 kronor. Sistnämnda anslag har anvisats att utgå av statsverkets fond av rusdrycksmedel.

Med skrivelse den 7 november 1924 framlade medicinalstyrelsen en av arkitekten Westman uppgjord ny beräkning av de totala kostnaderna för fullbordande av hospitalet. Dessa beräkningar slutade på ett belopp av 11,038,500 kronor och hade grundats dels på redan uppgjorda entreprenader, dels ock på rådande prisförhållanden på arbetsmarknaden. I nämnda beräkningar hade emellertid några kostnader för paviljongerna för sinnesslöa icke medtagits, enär den slutliga revideringen av planen för dessa paviljonger icke fullbordats. Styrelsen hade för avsikt att framlägga plan och kostnadsberäkningar för ifrågavarande paviljonger i samband med framställning om anslag för hospitalets uppförande för budgetåret 1927—1928.

Beträffande frågan om anslag för byggnadsarbetenas fortsättande anförde medicinalstyrelsen i sin förenämnda skrivelse, att av det dittills anvisade beloppet, sammanlagt 6,100,000 kronor, under tiden intill den 1 november 1924 disponerats ett belopp av i runt tal 5,000,000 kronor, vadan återstode omkring 1,100,000 kronor. Då samtliga ifrågavarande arbeten med undantag av paviljongerna för sinnesslöa beräknats till 11,038,500 kronor, skulle sålunda erfordras ytterligare anslag av 4,938,500 kronor. Enligt de av medicinalstyrelsen uppgjorda beräkningarna skulle byggnadsarbetena så bedrivas, att sjukvårdsbyggnaderna och erforderliga ekonomibyggnader skulle bli färdiga i så god tid, att beläggningen kunde påbörjas under förra hälften av år 1927. För arbetenas fortsättande skulle enligt styrelsen erfordras för budgetåret 1925—1926 ett anslag av 2,500,000 kronor samt för budgetåren 1926—1927 och 1927—1928 den övriga delen av det för hospitalets färdigställande behövlige beloppet eller 2,438,500 kronor. I anslutning härtill anhöll styrelsen om ett reservationsanslag å 2,500,000 kronor för budgetåret 1925—1926.

Vid behandling av frågan i 1925 års statsverksproposition (femte huvudtiteln, punkt 58) förklarade departementschefen, att han icke funne anledning till erinran mot förenämnda av medicinalstyrelsen framlagda kostnadsberäkningar, som av byggnadsstyrelsen lämnats utan anmärkning. Vidkommande anslag för budgetåret 1925—1926 borde detta enligt hans mening tillmätas så, att arbetena kunde bedrivas utan avbrott och i sådan takt, som betingades av det trängande behovet utav nya vårdplatser för sinnessjuka. Med denna utgångspunkt hade departementschefen kommit till den uppfattningen, att det av medicinalstyrelsen beräknade anslagsbeloppet, 2,500,000 kronor, icke borde göras till föremål för någon reducering.

I sin skrivelse nr 5 A, punkt 55, anförde riksdagen, att riksdagen icke

heller funnit anledning till erinran mot de av medicinalstyrelsen framlagda beräkningarna för byggnadsföretagets fullbordande. Då riksdagen jämväl delade uppfattningen därom att arbetena borde så skyndsamt som möjligt bedrivas, hade riksdagen ock ansett sig böra bevilja det äskade anslagsbeloppet å 2,500,000 kronor för budgetåret 1925—1926.

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»Den senast beräknade kostnaden för uppförande av Hälsingborgs hospital, fränsett paviljonger för sinnesslöa, uppgår till 11,038,500 kronor. De av riksdagen till och med budgetåret 1925—1926 för ändamålet anvisade anslagen utgöra tillhoppa 8,600,000 kronor. Ytterligare skulle sålunda för hospitalets fullbordande erfordras 2,438,500 kronor. Enligt vad medicinalstyrelsen på förfrågan meddelat hade av de redan anvisade medlen om tillhoppa 8,600,000 kronor i slutet av oktober 1925 tagits i anspråk belopp om sammanlagt kronor 7,560,608:45 för kontraherade arbeten, av vilka en del slutförts. Återstoden utgjorde alltså kronor 1,039,391:55. Det har vidare enligt styrelsen visat sig möjligt att, utan förskjutande av tidpunkten för hospitalets första beläggning, påbörja en del arbeten något senare än förut beräknats. Med hänsyn till nu angivna förhållanden har från medicinalstyrelsens sida hinder ansetts icke möta mot att något reducera det för budgetåret 1926—1927 begärda fortsättningsanslaget å 1,700,000 kronor. Efter att hava från styrelsen inhämtat närmare uppgifter härutinnan har jag för min del kommit till den uppfattningen, att ifrågavarande anslag kan nedsättas till 1,300,000 kronor, utan att därigenom hospitalets tagande i bruk blir försenat.»

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till fortsättande av arbetena med anläggning av ett *hospital vid Hälsingborg* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 1,300,000 kronor.

*Stallbyggnad
och bostadshus
vid
Hälsingborgs
hospital.*

41:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 60) att för uppförande av stallbyggnad och bostadshus vid Hälsingborgs hospital i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordat förslag för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 82,300 kronor.

[60.]

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 196—199 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

I likhet med departementschefen har utskottet ansett behov av ifrågavarande byggnader förefinnas. Emellertid synes det utskottet, att kostnaderna för uppförande såväl av stallbyggnaden som bostadshuset beräknats väl högt och torde desamma genom förenklingar i byggnadssättet kunna ganska avsevärt reduceras. Utskottet, som alltså icke kunnat tillstyrka anvisande av anslag till det av Kungl. Maj:t äskade beloppet, har funnit, att ett anslag å 70,000 kronor bör vara för ändamålet tillfyllest.

Utskottet hemställer alltså,

att riksdagen må för uppförande av *stallbyggnad och bostads-
hus vid Hälsingborgs hospital* i huvudsaklig överensstämmelse
med av departementschefen i statsrådsprotokollet över social-
ärenden den 7 januari 1926 förordat förslag för budgetåret
1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 70,000 kronor.

42:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 61) medgiva att för fort-
sättande av arbetena med uppförande av paviljonger för oroliga sjuka vid
Östersunds hospital må av uppkommande besparingar å de av riksdagen an-
visade reservationsanslagen för uppförande av nya paviljonger för oroliga
sjuka vid Sätters och Västerviks hospital användas ett belopp av 377,000
kronor.

*Paviljonger
för oroliga
sjuka vid
Östersunds
hospital.*

[61.]

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 199 och
200 i statsrådsprotokollet.

I enlighet med Kungl. Maj:ts i proposition nr 111 till 1924 års riksdag
framställda förslag har nämnda års riksdag medgivit, att de av 1918 års lag-
tima riksdag beslutade paviljongerna för oroliga sjuka vid Östersunds hospi-
tal finge uppföras i huvudsaklig överensstämmelse med av arkitekten C. West-
man i april 1920 uppgjorda och i augusti 1922 omarbetade ritningar för en
beräknad kostnad av 877,000 kronor.

Av de av riksdagen för ifrågavarande ändamål hittills anvisade medel hava
disponerats under budgetåret 1924—1925 150,000 kronor och under budget-
året 1925—1926 350,000 kronor. För nästkommande budgetår har för full-
bordande av nu ifrågavarande byggnadsarbete beräknats erforderligt ett be-
lopp av 377,000 kronor, utgörande återstoden av den för anläggningen be-
räknade kostnaden, 877,000 kronor.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande
förslag, får hemställa,

att riksdagen må medgiva att för fortsättande av arbetena
med uppförande av *paviljonger för oroliga sjuka vid Östersunds
hospital* må av uppkommande besparingar å de av riksdagen
anvisade reservationsanslagen för uppförande av nya paviljonger
för oroliga sjuka vid Sätters och Västerviks hospital användas
ett belopp av 377,000 kronor.

43:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 62) att under avdel-
ningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen sinnessjukvårdsanstalterna,
med rubriken bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg upp-
föra ett ordinarie förslagsanslag av 865,000 kronor.

*Bidrag till
sinnessjuk-
vården
i Stockholm
och Göteborg.*

[62.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 200—203 i statsrådsprotokollet.

Genom proposition nr 150 till 1925 års riksdag föreslog Kungl. Maj:t riks-
dagen att bemyndiga Kungl. Maj:t att å statens vägnar ingå avtal med envar
av städerna Stockholm och Göteborg rörande nämnda städers övertagande
av hela sin sinnessjukvård i huvudsaklig överensstämmelse med de vid

statsrådsprotokollet över socialärenden den 13 mars 1925 fogade förslag därutinnan med vissa av departementschefen i nämnda statsrådsprotokoll angivna jämkningar.

De statsbidrag, som för år 1926 skulle utgå till städerna ifråga, hava beräknats till följande belopp:

<i>för Stockholm:</i>	
driftkostnadsbidrag	kronor 406,524: 09
platskostnadsbidrag	» 102,126: 95
<u>Summa kronor 508,651: 04</u>	
<i>för Göteborg:</i>	
driftkostnadsbidrag	kronor 282,296: 19
platskostnadsbidrag	» 72,529: 10
<u>Summa kronor 354,825: 29</u>	

eller tillhoppa 863,476 kronor 33 öre.

Till bestridande av ifrågavarande statsbidrag har sålunda ansetts böra för budgetåret 1926—1927 uppföras å riksstaten ett förslagsanslag av 865,000 kronor, vilket anslag, med hänsyn till att detsamma avsåge ett i framtiden årligen återkommande behov, syntes böra erhålla karaktär av ordinarie anslag.

Utskottet, som funnit Kungl. Maj:ts förevarande förslag icke giva anledning till erinran, får hemställa,

att riksdagen må under avdelningen sjukvårdsanstalterna, underavdelningen sinnessjukvårdsanstalterna, med rubriken *bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg* uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 865,000 kronor.

Anstalter för
obildbara
sinnesslöa.

[63.]

44:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 63) att höja det ordinarie förslagsanslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa nu 427,000 kronor, med 73,000 kronor till 500,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 203—205 i statsrådsprotokollet.

I riksstaten för budgetåret 1925—1926 är anslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa upptaget med 427,000 kronor, anslaget till anstalter för bildbara sinnesslöa med 647,500 kronor och anslaget till epileptikeranstalter med 100,000 kronor.

Enligt vad statsrådsprotokollet utvisar, har från medicinalstyrelsen i en den 25 september 1925 avgiven promemoria lämnats uppgifter rörande belastningen å de olika anslagen för budgetåret 1924—1925. Dessa uppgifter äro av följande innehåll:

Anslag	Belastning		Summa
	$\frac{1}{7}$ — $\frac{31}{12}$ 1924	$\frac{1}{1}$ — $\frac{30}{6}$ 1925	
	kr.	kr.	kr.
Anstalter för obildbara sinnesslöa	260,328: 17	251,662: 13	511,990: 30
Anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka	334,763: 42	294,509: 56	629,272: 98
Epileptikeranstalter	52,519: 30	43,888: 31	96,407: 61

Under erinran att statsbidragen till anstalterna från och med ingången av år 1925 utgå med sänkta belopp har från medicinalstyrelsens sida ifrågasatts, att samtliga anslag, under förutsättning av oförändrade grunder, för budgetåret 1926—1927 skulle beräknas till ungefär två gånger det totalbelopp, som från vederbörande anslag utbetalats under första halvåret 1925. I anslutning härtill har föreslagits, att anslaget till anstalter för obildbara sinnesslöa upptages till 500,000 kronor, anslaget till anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, till 600,000 kronor och anslaget till epileptikeranstalter till 90,000 kronor.

Utskottet, som i likhet med departementschefen ansett sig kunna godkänna de av medicinalstyrelsen för instundande budgetår föreslagna beräkningarna av anslagen till anstalter för obildbara sinnesslöa, anstalterna för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka, och epileptikeranstalterna, får alltså beträffande Kungl. Maj:ts nu ifrågavarande förslag hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för obildbara sinnesslöa*, nu 427,000 kronor, med 73,000 kronor till 500,000 kronor.

45:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 64) och under åberopande av vad utskottet under näst föregående punkt anfört, får utskottet hemställa,

*Anstalter för
bildbara
sinnesslöa,
som icke äro
fallandesjuka.*

att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till *anstalter för bildbara sinnesslöa, som icke äro fallandesjuka*, nu 647,500 kronor, med 47,500 kronor till 600,000 kronor.

[64.]

46:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 65) och under hänvisning till vad utskottet under punkt 63 här ovan anfört, får utskottet hemställa,

*Epileptiker-
anstalter.*

att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till *epileptikeranstalter*, nu 100,000 kronor, med 10,000 kronor till 90,000 kronor.

[65.]

47:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 66) att för budgetåret 1926—1927 anvisa

*Uppehållande
av verksam-
heten vid
statens upp-
fostrings-
anstalt för
sinnesslöa
gossar.*

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar ett extra anslag av 24,755 kronor;

dels till bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt ett extra förslagsanslag av 26,700 kronor;

dels ock till täckdikningsarbeten vid det med samma anstalt förenade jordbruket ett extra reservationsanslag av 1,875 kronor.

[66.]

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 206—216 i statsrådsprotokollet.

För upprätthållande av verksamheten vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar å Salbohed har 1925 års riksdag, i enlighet med Kungl.

Bihang till riksdagens protokoll 1926. 6 saml. 5 häft. (Nr 5.)

Maj:ts förslag, för budgetåret 1925—1926 anvisat *dels* till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare ett extra anslag av 23,305 kronor, *dels ock* till bidrag till driftkostnader i övrigt ett extra förslagsanslag av 25,500 kronor. Vidare har riksdagen, i anledning av Kungl. Maj:ts i sådant hänseende gjorda framställning, för samma budgetår till vissa reparationsarbeten m. m. vid ifrågavarande anstalt anvisat ett extra reservationsanslag av 10,000 kronor.

Det nu till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. äskade anslaget 24,755 kronor är sålunda 1,450 kronor högre än vad för samma ändamål beviljats för budgetåret 1925—1926. Höjningen är föranledd därav att i det för anstalten för instundande budgetår uppgjorda förslaget till avlöningsstat är uppförd, utöver de i nu gällande avlöningsstat upptagna befattningshavare vid anstalten, en räkenskapsförare med årslön av 2,150 kronor. Vid bifall till framställningen om inrättande av denna befattning kan emellertid den i avlöningsstaten upptagna anslagsposten till vikariatsersättningar och extra personal m. m. minskas med det hittills för biträde med räkenskapsföring avsedda beloppet å 700 kronor, vadan höjningen av anslaget i dess helhet icke komme att uppgå till mer än ovannämnda belopp, 1,450 kronor.

Beträffande härefter förslaget till omkostnadsstat för ifrågavarande anstalt för nästkommande budgetår, hava en del mindre förändringar föreslagits av de i staten ingående posterna. Sålunda har posten till eldning, belysning och elektrisk kraft upptagits till 8,000 kronor i stället för i nu gällande stat 7,000 kronor. Vidare hava höjningar föreslagits av posten till idrotts- och lekmaterial från 200 till 350 kronor samt av posten till expenser och diverse från 5,655 kronor till 6,005 kronor. Under sistnämnda post har beräknats, bland annat, ett belopp av 350 kronor till hyresersättningar åt räkenskapsföraren och en nattvakt, vilken sistnämnde anstalten ej längre kunde förse med husrum. Slutligen har i fråga om posten till beklädnad och sängkläder föreslagits en minskning av 400 kronor av motsvarande post i gällande omkostnadsstat.

Vidkommande anslaget till täckdikningsarbeten vid det med anstalten förenade jordbruket, 1,875 kronor, torde få erinras, att enahanda belopp anvisats för ändamålet i fråga för innevarande budgetår. Detta belopp ingår i ovannämnda reservationsanslag å 10,000 kronor till vissa reparationsarbeten m. m. vid anstalten.

Utskottets
yttrande.

Till Kungl. Maj:ts förslag, i vad detsamma avser anslag till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid den anstalt, varom nu är fråga, har utskottet ansett sig kunna giva sin anslutning. Utskottet tillstyrker alltså inrättandet av den föreslagna räkenskapsförarbefattningen vid anstalten och har utskottet icke funnit skäl till erinran mot storleken av de för befattningshavaren ifråga föreslagna avlöningsförmånerna.

Vad däremot beträffar Kungl. Maj:ts förslag, i vad det angår anslag till driftkostnader i övrigt för anstalten, har utskottet, som icke kunnat undgå att finna den i omkostnadsstaten upptagna posten för eldning, belysning och

elektrisk kraft väl högt beräknad, ansett detta anslag kunna något reduceras, förslagsvis till 26,200 kronor.

Mot Kungl. Maj:ts förslag om anslag till täckdikningsarbeten har utskottet icke haft något att erinra.

Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1926—1927 anvisa

a) till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa gossar* ett extra anslag av 24,755 kronor;

b) till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid nämnda anstalt* ett extra förslagsanslag av 26,200 kronor; samt

c) till *täckdikningsarbeten vid det med samma anstalt förenade jordbruket* ett extra reservationsanslag av 1,875 kronor.

48:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 67) att för budgetåret 1926—1927 anvisa

dels till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor ett extra anslag av 11,575 kronor;

dels ock till bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt ett extra förslagsanslag av 14,400 kronor.

Uppehållande av verksamheten vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor.

[67.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 216—219 i statsrådsprotokollet.

För upprätthållande av verksamheten vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor i Vänersborg har riksdagen, i enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (proposition nr 101 år 1925), för budgetåret 1925—1926 anvisat *dels* till avlöningar och vikariatsersättningar m. m. åt befattningshavare ett extra anslag av 11,575 kronor, *dels ock* till bidrag till driftkostnader i övrigt ett extra förslagsanslag av 13,900 kronor.

Den nu föreslagna avlöningsstaten för anstalten överensstämmer helt med nu gällande stat. Beträffande omkostnadsstaten har allenast den förändringen föreslagits, att anslagsposten till läkare och sjukvård, nu 1,000 kronor, höjts till 1,500 kronor, i följd varav statens slutsumma samt beloppet av statens tillskott till anstaltens driftkostnader skulle ökas med 500 kronor.

Utskottet, som funnit sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må för budgetåret 1926—1927 anvisa

a) till *avlöningar och vikariatsersättningar m. m. vid statens uppfostringsanstalt för sinnesslöa flickor* ett extra anslag av 11,575 kronor; samt

b) till *bidrag till driftkostnader i övrigt vid samma anstalt* ett extra förslagsanslag av 14,400 kronor.

Resestipendier åt ordinarie läkare vid läns-lasarett m. fl.

[68.]

49:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 68) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet sid. 145—149 i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt ordinarie läkare vid läns-lasarett m. fl.* med 1,000 kronor.

Täckande av motsedd brist å anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska.

[69.]

50:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 69) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 219 och 220) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *täckande av motsedd brist å anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 2,000 kronor.

Understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.

[70.]

51:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 70) att till beredande av understöd åt spetälskesjukas familjer m. m. för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 220 och 221 i statsrådsprotokollet.

Med bifall till Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning beviljade 1923 års riksdag till beredande av understöd åt spetälskesjukas familjer m. m. ett extra anslag av 5,000 kronor för budgetåret 1923—1924. Samma belopp har till ändamålet beviljats för vartdera av budgetåren 1924—1925 och 1925—1926.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till beredande av *understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 3,000 kronor.

Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulos-sjukvårdsanstalter.

[71.]

52:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 71) att *dels* till bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 515,000 kronor;

dels ock medgiva, att till utförande av vissa byggnadsarbeten vid kustsanatoriet Apelviken må av Kungl. Maj:t beviljas föreningen för kustvård åt skrofulösa barn ett bidrag av högst 164,500 kronor, att utgå av nämnda anslag i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande bidrag från anslaget gällande grunder och på villkor i övrigt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 221—233 i statsrådsprotokollet.

I anledning av Kungl. Maj:ts framställningar har riksdagen för vart och ett av åren 1909—1914 på extra stat anvisat ett belopp av 400,000 kronor

till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter. företrädesvis tuberkulossjukstugor, tuberkulossjukhus och tuberkulosavdelningar å andra sjukvårdsanstalter. För år 1915 har riksdagen till samma ändamål på extra stat anvisat ett belopp av 600,000 kronor samt för vart och ett av åren 1916—1918 ett belopp av 400,000 kronor. Vidare har riksdagen för budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 anvisat anslag å respektive 230,000 kronor och 330,000 kronor. För budgetåret 1925—1926 är slutligen upptaget ett anslag av 325,000 kronor. Riksdagen har sålunda för ifrågasvarande ändamål anvisat sammanlagt 5,085,000 kronor.

För åtnjutande av ifrågasvarande statsbidrag har riksdagen fastställt allmänna grunder, varjämte riksdagen från och med år 1912 lämnat visst medgivande om kostnadsfri upplåtelse av kronomark för anläggning av tuberkulossjukvårdsanstalter.

Kungl. Maj:t har genom kungörelse den 27 juli 1914 (nr 292) utfärdat bestämmelser angående statsbidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter m. m., i vilken kungörelse nyssnämnda medgivande intagits. Sedan 1919 års lagtima riksdag beslutit förhöjning av statsbidragets belopp från högst 1,000 till högst 2,000 kronor för vårdplats, har förenämnda kungörelse i enlighet härmed ändrats genom kungörelse den 13 juni 1919 (nr 305). Vidare har — efter det 1921 års riksdag bifallit av Kungl. Maj:t framlagt förslag om upphävande utom beträffande städer, som ej deltaga i landsting, av en bestämmelse om begränsning av statsbidraget i relation till folkmängden — 1914 års förenämnda kungörelse ändrats i anslutning härtill genom kungörelse den 7 juli 1921 (nr 385).

Vid anmälan av förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»Vad till en början angår frågan om statsbidrag till de planerade byggnadsarbetena vid Apelvikens kustsanatorium får jag erinra om att ändamålet med kustsanatorier är att genom anstaltsvård skydda barn, som lida av börjande tuberkulos eller hava tydliga anlag för sådan sjukdom. Å ifrågasvarande sanatorium mottagas ej blott barn, som äro behäftade med skrofulos, utan även barn, som lida av körtel-, ben- eller ledtuberkulos. Patienterna komma från alla delar av riket. Det slag av verksamhet, som föreningen för kustvård åt tuberkulösa barn utövar, utgör ett betydande led i kampen mot tuberkulosen.

Vidkommande de byggnadsarbeten, till vilka statsbidrag nu begäras, utgöras dessa, såsom förut nämnts, av *dels* en byggnad av sten, avsedd att ersätta den nuvarande vårdpaviljong III, *dels* en fritt liggande bostadsbyggnad, likaledes av sten, *dels ock* en portvaxtsstuga av trä.

Medicinalstyrelsen har funnit, att samtliga dessa nybyggnader skulle medföra ett betydande tillskott till sanatoriets möjligheter att fylla sin sjukvårdande uppgift och att bidrag till deras uppförande ur denna synpunkt sålunda kunde förordas. Med hänsyn till ovanberörda uttalanden om nödvändigheten att på grund av det statsekonomiska läget begränsa statsbidrag av här förevarande slag till fall av verkligt trängande behov, har styrelsen dock endast ansett sig kunna förorda, att statsbidrag finge beräknas för uppförande av ersättningsbyggnaden för paviljong III.

De statsfinansiella förhållandena lära allt fortfarande nödvändiggöra en begränsning av statsbidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulos-

sjukvårdsanstalter till sådana byggnadsföretag, som äro betingade av ett starkt behov. Till företag av dylik art böra då givetvis i första rummet räknas sådana, genom vilkas utförande en mera betydande utökning av antalet vårdplatser kan vinnas. Från nu angivna synpunkter kan jag tillstyrka statsbidrag till föreningen endast beträffande uppförandet av den nya paviljong III.

Vad angår beräkningen av kostnaden för nämnda paviljongs utförande har den av föreningens styrelse anlitade arkitekten kommit till en totalkostnad av 380,000 kronor. Sedan byggnadsstyrelsen vid sin granskning av förslaget ansett denna summa kunna något reduceras, har arkitekten med stöd av en del uttalanden från experter förklarat nyssnämnda belopp icke kunna nedbringas. För min del anser jag, att man i detta sammanhang bör betrakta beloppet i fråga såsom en maximisiffra för byggnadskostnaden och att statsbidraget i varje fall bör utgå i visst förhållande till den *verkliga* byggnadskostnaden.

Tidigare hava statsbidrag till kustsanatorium i allmänhet bestämts till omkring två tredjedelar av byggnadskostnaden. I de två senaste fall, då statsbidrag beviljats, nämligen år 1923 till nu ifrågavarande kustsanatorium och år 1925 till kustsanatoriet vid Barkåkra, har emellertid med hänsyn till de statsfinansiella förhållandena bidraget ansetts böra begränsas till högst hälften av den beräknade kostnaden för de då ifrågavarande arbetena och aldrig böra få utgå med mer än hälften av den verkliga kostnaden, därest denna kostnad komme att understiga den beräknade. Statsbidraget torde även i nu ifrågavarande fall böra tilldelas efter denna princip, dock att härjämte från det belopp, som motsvarar hälften av den verkliga byggnadskostnaden, bör avdragas beloppet av det till den nuvarande paviljong III m. m. beviljade statsbidraget av 25,500 kronor. Då kostnaden för den nya paviljong III beräknats till 380,000 kronor, skulle bidragsmaximum, på sätt även medicinalstyrelsen föreslagit, fixeras till $\left(\frac{380,000}{2} = 190,000 - 25,500\right)$

164,500 kronor. Detta belopp torde, i likhet med vad som tidigare skett, böra utgå av reservationsanslaget till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter. Då emellertid detta anslag icke ansetts kunna utan särskilt medgivande av riksdagen användas till kustsanatorier, torde sådant medgivande även i detta fall böra inhämtas. För statsbidragets åtnjutande synas i huvudsak böra gälla de grunder, som äro stadgade beträffande bidrag från nämnda anslag med rätt för Kungl. Maj:t att i övrigt bestämma de villkor för bidragets tillgodonjutande, som må finnas påkallade.

Vad härefter angår anslagsbehovet i sin helhet för nästa budgetår till statsbidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter har jag icke något att erinra mot den av medicinalstyrelsen framlagda beräkningen härutinnan. Jag tillåter mig härvid meddela, att Värmlands läns landsting vid sitt senaste lagtima möte beslutat utföra den i medicinalstyrelsens skrivelse omförmälda utvidgningen av länets tuberkulossjukhus i Arvika.

Vidare får jag bringa i erinran, att Kungl. Maj:t den 2 oktober 1925 beviljat det i medicinalstyrelsens skrivelse omförmälda beloppet av 110,000 kronor såsom statsbidrag till Furs sanatorium inom Blekinge län.

I enlighet med medicinalstyrelsens förslag skulle anslaget till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter för budgetåret 1926—1927 upptagas till 350,000 kronor. Läggas härtill det ovan förordade bidragsbeloppet av högst 164,500 kronor till kustsanatoriet vid Apelviken, skulle det totala anslagsbehovet för nästa budgetår beräknas till 514,500 kronor eller, i avrundat tal, 515,000 kronor.»

Kungl. Maj:ts förevarande förslag, i vad detsamma avser statsbidrag till utförande av vissa byggnadsarbeten vid Apelvikens kustsanatorium, har utskottet ansett sig böra tillstyrka.

Då utskottet ej heller funnit anledning till anmärkning mot det av Kungl. Maj:t till bidrag för uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter äskade anslagsbeloppet, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) till *bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulossjukvårdsanstalter* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 515,000 kronor; samt

b) medgiva, att till utförande av vissa byggnadsarbeten vid kustsanatoriet Apelviken må av Kungl. Maj:t beviljas föreningen för kustvård åt skrofulösa barn ett bidrag av högst 164,500 kronor, att utgå av nämnda anslag i huvudsaklig överensstämmelse med de rörande bidrag från anslaget gällande grunder och på villkor i övrigt, som må av Kungl. Maj:t bestämmas.

53:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 72) att höja det ordinarie förslagsanslaget till bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter, nu 2,800,000 kronor, med 150,000 kronor till 2,950,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 234—236 i statsrådsprotokollet.

Bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter.

[72.]

Det ordinarie förslagsanslaget till bidrag för driftkostnaderna vid tuberkulossjukvårdsanstalter utgjorde för år 1922 2,500,000 kronor och var i rikstatsen för tiden 1 januari—30 juni 1923 upptaget med halva beloppet eller 1,250,000 kronor.

För budgetåret 1923—1924 uppfördes ifrågavarande anslag med ett belopp av 2,790,000 kronor. För budgetåren 1924—1925 och 1925—1926 har anslaget upptagits med respektive 2,630,000 kronor och 2,800,000 kronor.

Den nu föreslagna höjningen av anslaget är grundad på erfarenhet beträffande anslagsbelastningen från föregående år.

För budgetåret 1926—1927 har maximibeloppet av statsbidragen till de olika anstalterna beräknats till 3,262,843 kronor, vilket belopp emellertid ansetts kunna reduceras med 10 procent till i runt tal 2,950,000 kronor.

Utskottet, som i likhet med departementschefen anser, att nu gällande grunder för statsbidrag av ifrågavarande slag tills vidare böra lämnas orubade, har icke funnit anledning till erinran mot storleken av det av Kungl. Maj:t nu äskade anslaget och får alltså hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstalter*, nu 2,800,000 kronor, med 150,000 kronor till 2,950,000 kronor.

Bidrag till
resor för vissa
patienter
vid kust-
sanatorierna.

[73.]

54:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 73) att för beredande av bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 236 och 237 i statsrådsprotokollet.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herrar *G. Strindlund* och *V. Hedlund* väckt motion, nr 149, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till den under förevarande punkt föreslagna ändringen i grunderna för beräkningen av bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna, att jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett därvid må inräknas, samt att patient boende på mer än 20 km. avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation och utan tillgång till av statens järnvägar eller postverket anordnad biltrafik må vara berättigad till resebidrag, beräknat efter 10 öre per km. för väglängd, överstigande 20 km.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Alltsedan år 1914 hava i riksstaten uppförts extra förslagsanslag för beredande av bidrag till medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från statsunderstödda kustsanatorier, att utgå under de villkor, Kungl. Maj:t bestämde.

För budgetåret 1924—1925 upptogs anslaget till 40,000 kronor. I riksstaten för nu löpande budgetperiod är anslaget beräknat till enahanda belopp.

Gällande föreskrifter angående bidragen äro meddelade genom kungörelse den 11 april 1924 (nr 152).

Med hänsyn till belastningen av anslaget under budgetåret 1924—1925 har nu föreslagits en höjning av anslaget för nästkommande budgetår med 10,000 kronor.

Departementschefen har i ämnet anfört följande:

»Enligt § 3 i förberörda kungörelse den 11 april 1924 beräknas resebidrag för ifrågavarande ändamål efter avgift för plats i tredje klassens vagn å järnväg eller för däckplats på ångfartyg, allt eftersom det ena eller det andra av dessa fortskaffningsmedel för resan användes. Av skäl som jag under punkten 82 angående bidrag till resor för vanföra skall angiva, anser jag mig böra tillstyrka sådan ändring i dessa grunder, att resebidrag må utgå jämväl för avgift för billigaste plats i automobil i regelbunden trafik, som av statens järnvägar eller postverket anordnats i anslutning till järnvägs- eller ångbåtslinje.

Mot medicinalstyrelsens beräkning av anslagsbeloppets storlek har jag intet att erinra. Den kostnadsökning, som föranledes av vad jag föreslagit i fråga om ändring i gällande grunder för resebidrags utgående, torde bliva så ringa, att hänsyn därtill ej behöver tagas vid anslagets beräknande.»

Utskottets
yttrande.

Kungl. Maj:ts förevarande framställning innebär, såsom förut nämnts, sådan ändring i hittills gällande bestämmelser angående statsbidrag till re-

sor, som av medellösa eller mindre bemedlade personer företagas till och från de statsunderstödda kustsanatorierna, att reseersättning skulle utgå jämväl för plats i automobil å sådan trafikled, som av statens järnvägar eller postverket anordnats i anslutning till ordinarie järnvägs- och ångbåtslinje.

Motionsvis har nu föreslagits att vid den sålunda ifrågasatta ändringen även måtte intagas en bestämmelse, varav tydligt framginge, att vid sagda resor ersättning finge utgå jämväl för avgift för resa i tredje klass sovvagn, då sådan användes. Härjämte hava motionärerna ifrågasatt, om ej också de från järnvägs- eller ångbåtslinje avlägset boende patienter, som skola intagas vid kustsanatorierna och icke äga tillgång till av statens järnvägar eller postverket anordnad biltrafik, borde vara berättigade till visst resebidrag för resa till närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation. Sistnämnda resebidrag har ansetts böra begränsas till att utgå med högst 10 öre per kilometer för väglängd, överstigande 20 kilometer.

Mot den av Kungl. Maj:t föreslagna ändringen av grunderna beträffande ifrågavarande statsbidrag har utskottet icke funnit anledning till erinran. Emellertid synas utskottet billighetsskäl jämväl tala för att, på sätt motionsvis ifrågasatts, rätt till resebidrag medgives även för sovvagnsbiljett i tredje klass och får utskottet sålunda i denna del tillstyrka motionärernas förslag.

Att däremot, såsom av motionärerna jämväl föreslagits, utsträcka ifrågavarande rätt till resebidrag att omfatta även andra resor från hemorten till närmaste järnvägs- eller ångbåtsstation, har utskottet — med hänsyn till de konsekvenser ett bifall till förslaget härutinnan skulle kunna medföra och då svårigheter dessutom måste uppstå för vederbörande sjukvårdsanstalter, vilka i första hand hava att verkställa utbetalningen av reseersättningarna, att vederbörligen kontrollera färdkostnaden — ansett sig icke kunna förorda.

På grund av vad utskottet sålunda anfört och då rätten till resebidrag i av utskottet här ovan föreslagen utsträckning icke lär medföra sådan ökning av kostnaderna för ifrågavarande ändamål, att en höjning av anslaget kan anses erforderlig, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag och herrar Strindlunds och Hedlunds ovanberörda motion (II: 149) för beredande av *bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna*, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av utskottet förordade grunder, för budgetåret 1926 —1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor.

55:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 74) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145—149) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må i riksstaten uppföra det ordinarie reservationsanslaget till *resestipendier åt läkare för studier i tuberkulos-sjukvård* med 1,500 kronor.

Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulos-sjukvård.

[74.]

Folksanato-
rierna.
[75.]

56:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 75) att såsom bidrag till folksanatorierna för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 238—240 i statsrådsprotokollet.

För upprätthållande av verksamheten vid de genom medel ur Konung Oscar II:s jubileumsfond inrättade folksanatorierna hava alltsedan år 1905 anslag beviljats av riksdagen. Under det att anslaget till och med år 1917 utgjort 200,000 kronor årligen, har det — med inräknande av anslag å tilläggsstat — under var och en av budgetperioderna från och med 1918 till och med 1923—1924 uppförts med växlande belopp, vilka dock i varje fall varit högre än 200,000 kronor (se den uti 1925 års statsverksproposition under femte huvudtiteln, punkt 69, intagna tablån). För budgetperioden 1924—1925 upptogs anslaget ånyo till 200,000 kronor, och med detta belopp är anslaget även uppfört i riksstaten för budgetåret 1925—1926.

Utskottet, som funnit sig böra biträda Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får hemställa,

att riksdagen må såsom bidrag till *folksanatorierna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 150,000 kronor.

Understödjande av
dispensär-
verksamhet.

[76.]

57:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 76) att till understödjande av dispensärverksamhet för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 240 och 241 i statsrådsprotokollet.

Till statsbidrag för understödjande av dispensärverksamhet har riksdagen beviljat extra förslagsanslag för varje år alltsedan år 1915. För vartdera av budgetåren 1923—1924 och 1924—1925 anvisades 400,000 kronor.

Villkor och bestämmelser för åtnjutande av statsbidrag till dispensärverksamhet hava varit fastställda i kungörelse den 1 oktober 1914 (nr 400) med däri genom kungörelse den 20 juni 1918 (nr 447) gjord ändring.

För budgetåret 1925—1926 upptogs ifrågavarande anslag med ett belopp av 350,000 kronor.

Då Kungl. Maj:ts ifrågavarande förslag icke givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *understödjande av dispensärverksamhet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 300,000 kronor.

58:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 77) att höja det ordinarie förslagsanslaget till behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten, nu 60,000 kronor, med 10,000 kronor till 70,000 kronor.

Behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten.

[77.]

Det ordinarie förslagsanslaget till bekostande av behandling enligt den s. k. ljusmetoden av medellösa med sjukdomen lupus vulgaris behäftade personer från landsorten var i riksstaten för budgetåret 1924—1925 upptaget till 50,000 kronor. För nu löpande budgetperiod utgår anslaget med 60,000 kronor.

Med hänsyn till att anslaget, enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning, för budgetåret 1924—1925 belastats med 68,130 kronor, har en höjning av anslaget till 70,000 kronor ansetts erforderlig.

Utskottet får hemställa,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *behandling av medellösa lupuspatienter från landsorten*, nu 60,000 kronor, med 10,000 kronor till 70,000 kronor.

59:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 78) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 242 och 243) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

Bidrag till upprätthållande av radiumhemmets i Stockholm verksamhet.

[78.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, för budgetåret 1926—1927 anvisa

a) såsom bidrag till *radiumhemmets i Stockholm poliklinik* ett extra anslag av 15,000 kronor; samt

b) såsom bidrag till *hemmets klinik* ett extra förslagsanslag av 28,000 kronor.

60:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 79) att för beredande av bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor.

Bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm.

[79.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 243—245 i statsrådsprotokollet.

För vart och ett av åren 1921 och 1922 har riksdagen å extra stat anvisat ett förslagsanslag å 15,000 kronor för beredande av bidrag enligt vissa grunder till medellösa eller mindre bemedlade personer för resor till och från radiumhemmet i Stockholm. För tiden 1 januari—30 juni 1923 har för enahanda ändamål anvisats 7,500 kronor. Jämväl för budgetåren 1923—1924, 1924—1925 och 1925—1926 hava anslag till oförändrat årsbelopp eller 15,000 kronor uppförts i riksstaten.

Genom kungörelser den 25 september 1920 (nr 634) och den 11 april 1924 (nr 159) har Kungl. Maj:t utfärdat närmare bestämmelser angående villkor för åtnjutande av ifrågavarande bidrag.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Enligt § 2 i ovanberörda kungörelse den 25 september 1920 beräknas statsbidrag för ifrågavarande ändamål efter avgift för plats i tredje klassens vagn å järnväg eller för däcksplats å ångfartyg, allt eftersom det ena eller det andra av dessa fortskaffningsmedel för resan användes. Vid resa å ångfartyg må dock, därest den sjukes hälsotillstånd efter årstidens beskaffenhet skulle så fordra, efter föreståndarens för radiumhemmets beprövande, statsbidrag utgå för billigaste plats under däck.

Av skäl, som jag under punkten 82 angående bidrag till resor för vanföra skall angiva, anser jag mig — liksom beträffande resebidrag för vissa patienter vid kustsanatorierna — böra tillstyrka sådan ändring i dessa grunder, att resebidrag må utgå jämväl för avgift för billigaste plats i automobil i regelbunden trafik, som av statens järnvägar eller postverket anordnats i anslutning till järnvägs- eller ångbåtslinje.

Vad angår storleken av ifrågavarande anslag för nästkommande budgetår hava utgifterna å anslaget för budgetåret 1924—1925 enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning uppgått till 30,703 kronor 60 öre. De år 1924 utfärdade restriktiva bestämmelserna hava, enligt det förut anförda, börjat att tillämpas i avseende å statsbidrag, som av radiumhemmets föreståndare beviljas efter ingången av juli 1924. Då föreståndaren har att förskottsvis utbetala resebidrag och för sålunda förskjutna bidrag erhåller gottgörelse av statsverket kvartalsvis i efterskott, hava givetvis ifrågavarande inskränkande bestämmelser icke kommit att inverka å anslagsbelastningen under hela budgetåret 1924—1925. Utgiftssiffran för nämnda budgetår synes mig dock så pass stor, att man i avseende å budgetperioden 1926—1927 icke torde böra stanna vid det av föreningens styrelse begärda och av medicinalstyrelsen tillstyrkta beloppet, 15,000 kronor. För min del får jag föreslå, att anslaget beräknas till 25,000 kronor. Den kostnadsökning, som föranledes av mitt förslag beträffande grunderna för statsbidrags utbetalande, torde bliva så obetydlig, att hänsyn därtill ej behöver tagas vid anslagets beräkande.

Utskottets
yttrande.

Vid bifall till vad utskottet föreslagit i fråga om grunder för statsbidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna torde motsvarande ändringar böra äga rum beträffande grunderna för statsbidrag till resor för nu ifrågavarande patienter. Den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av nu föresvarande anslag har icke givit utskottet anledning till erinran. Utskottet får alltså hemställa,

att riksdagen må för beredande av *bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm*, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av utskottet förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 25,000 kronor.

*Bidrag för
uppförande,
inrättande
eller inlösen
av epidemi-
sjukhus.*

61:o Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 80) att till bidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

Beträffande utredningen i ärendet får utskottet hänvisa till sid. 245 och 246 i statsrådsprotokollet.

[80.]

Anslag till bidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus har å budgeten upptagits från och med år 1921. För budgetperioderna 1924—1925 och 1925—1926 hava anslag till belopp av 2,500,000 kronor och 1,590,000 kronor beviljats för ändamålet.

Vid anmälan av nu förevarande anslagsäskande har departementschefen anfört följande:

»Till statsbidrag under budgetåret 1926—1927 för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus har medicinalstyrelsen ansett ett belopp av 1,660,000 kronor kunna komma att krävas. Styrelsens framställning utvisar emellertid, att nämnda summa är att betrakta såsom en maximisiffra. Då beviljat statsbidrag enligt gällande författning utbetalas först sedan epidemisjukhus blivit av medicinalstyrelsen avsynat och godkänt samt styrelsen granskat räkenskaperna över byggnadskostnaden, läres anslaget för berörda tid kunna sättas betydligt lägre än till nämnda belopp, förslagsvis till 1,300,000 kronor.»

Då utskottet ansett sig böra tillstyrka Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till *bidrag för uppförande, inrättande eller inlösen av epidemisjukhus* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,300,000 kronor.

62:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 31) och under erinran att för budgetåret 1925—1926 till bidrag för driften av epidemisjukhus varit uppfört ett anslag av 1,000,000 kronor, får utskottet hemställa,

Bidrag för driften av epidemisjukhus.
[81.]

att riksdagen må till *bidrag för driften av epidemisjukhus* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 900,000 kronor.

63:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 82) *dels* höja det ordinarie förslagsanslaget för bidrag till resor för vanföra jämte vårdare nu 85,000 kronor, med 5,000 kronor till 90,000 kronor; *dels* ock godkänna den av departementschefen förordade ändringen i grunderna för anslaget användning.

Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare.
[82.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 249 och 250 i statsrådsprotokollet.

I sammanhang med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehåft en inom andra kammaren av herrar *G. Strindlund* och *V. Hedlund* väckt motion, nr 150, däri hemställts, att riksdagen måtte besluta sådant tillägg till den under förevarande punkt föreslagna ändringen i grunderna för beräkningen av »bidrag till resor för vanföra jämte vårdare», att jämväl avgift för tredje klassens sovvnagnsbiljett därvid må inräknas, samt att patient, boende på mer än 20 km. avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation och utan tillgång till av statens järnvägar eller postverket anordnad

biltrafik, må vara berättigad till resebidrag, beräknat efter 10 öre pr km. för väglängd överstigande 20 km.

I fråga om de skäl, motionärerna anfört till stöd för sin framställning, får utskottet hänvisa till motionen.

Det ordinarie förslagsanslaget för bidrag till resor för vanföra jämte vårdare till och från vanförestalt eller i samband med sådan anstalt anordnat skol- och uppfostringshem blev, enligt Kungl. Maj:ts förslag i 1922 års statsverksproposition, med hänsyn till anslaget dittills vanliga överskridande, från och med år 1923 ökat från 35,000 kronor till 50,000 kronor för år räknat och sålunda i riksstaten för första halvåret 1923 upptaget till 25,000 kronor. För budgetåret 1923—1924 företogs med hänsyn till den starka belastningen åter en höjning av anslaget, som uppfördes med 60,000 kronor. Till följd av överbelastning under första halvåret 1923 blev anslaget för budgetåret 1924—1925 ånyo höjt och upptogs med 75,000 kronor.

Utgiftssiffran för budgetperioden 1923—1924 föranledde åter en ökning av anslaget för budgetåret 1925—1926 till 85,000 kronor.

Gällande bestämmelser rörande ifrågavarande statsbidrag återfinnas i kungörelse den 1 december 1914 (nr 459) med däri genom kungörelse den 29 augusti 1919 (nr 578) gjord ändring.

Enligt § 3 i nyssnämnda kungörelse den 1 december 1914 beräknas resebidrag efter avgift för plats i 3:e klassens vagn å järnväg eller för däckplats på ångfartyg, allt eftersom det ena eller det andra av dessa fortskaffningsmedel för resan användes.

I en till Kungl. Maj:t ingiven framställning av den 26 augusti 1925 har styrelsen för svenska vanförestaltarnas centralkommitté hemställt om sådan ändring i nämnda bestämmelser, att ersättning måtte få beräknas även för plats i automobil å sådan trafikled, som av statens järnvägar eller postverket anordnats eller komme att anordnas i anslutning till ordinarie järnvägs- eller ångbåtslinje.

I utlåtanden över denna framställning har såväl statskontoret som medicinalstyrelsen förklarat sig icke hava något att erinra mot bifall till framställningen.

Departementschefen har i ärendet anfört följande:

»Vad först beträffar frågan om ändring i gällande grunder för resebidrag för vanföra anser jag, att resor med automobil i sådan trafik, som i den gjorda framställningen avses, böra i avseende å rätt till statsbidrag likställas med järnvägs- eller ångbåtsresor. Jag vill sålunda tillstyrka, att statsbidrag må utgå även för avgift för billigaste plats i automobil i regelbunden trafik, som av statens järnvägar eller postverket anordnats i anslutning till järnvägs- eller ångbåtslinje.

Vid bifall till vad jag sålunda föreslagit beträffande grunder för statsbidrag till resor för vanföra torde, såsom de hörda myndigheterna framhållit, motsvarande ändringar givetvis böra äga rum beträffande grunderna för statsbidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna samt radiumhemmet i Stockholm. Jag har i det föregående gjort framställning om godkännande av dylika ändringar.

Vad härefter angår storleken av anslaget till bidrag till resor för vanföra har jag intet att erinra mot medicinalstyrelsens förslag om anslagets höjning från nuvarande belopp 85,000 kronor till 90,000 kronor. Den av mig tillstyrkta ändringen i grunderna för anslagets användning torde, på sätt statskontoret framhållit, komma att medföra endast en så ringa kostnadsökning, att hänsyn därtill ej behöver tagas vid anslagets beräkning.»

Vid bifall till vad utskottet föreslagit i fråga om grunder för statsbidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna och radiumhemmet i Stockholm torde motsvarande ändringar böra vidtagas beträffande grunderna för statsbidrag till resor för nu ifrågakvarande patienter. Utskottet finner sig sålunda kunna tillstyrka ovanberörda motionsvis väckta förslag allenast i vad detsamma avser bidrag för resa i tredje klass sovvagn å järnväg.

Då utskottet icke haft något att erinra mot den av Kungl. Maj:t föreslagna höjningen av ifrågakvarande anslag, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen i anledning av Kungl. Maj:ts förevarande förslag samt herrar Strindlunds och Hedlunds ovanberörda motion, II: 150, må

a) höja det ordinarie förslagsanslaget för *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare*, nu 85,000 kronor, med 5,000 kronor till 90,000 kronor; samt

b) godkänna den av utskottet förordade ändringen i grunderna för anslagets användning.

64:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 83) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 246—248 och 250) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *de i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m.*, nu 120,000 kronor, med 3,000 kronor till 123,000 kronor.

De i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade undervisningsanstalterna för vanföra m. m.

[83.]

65:o) Med anledning av Kungl. Maj:ts förslag (punkt 84) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 251—254) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till statsbidrag till *Eugeniahemmet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 5,000 kronor.

Eugeniahemmet.

[84.]

66:o) I två likalydande motioner, väckta den ena (nr 29) inom första kammaren av herr *A. Petré*n m. fl. och den andra (nr 44) inom andra kammaren av herr *S. Bengtsson* i Norup m. fl. har hemställts, att riksdagen ville besluta en skrivelse till Kungl. Maj:t med anhållan, att Kungl. Maj:t täcktes till nästa års riksdag framlägga proposition rörande statsbidrag till sjukhem för kroniskt sjuka.

Motioner angående statsbidrag till sjukhem för kroniskt sjuka.

Till stöd för sitt förslag hava motionärerna anfört följande:

»I den vid 1918 års riksdag framlagda propositionen med förslag till lag om fattigvården m. m. (prop. nr 135) har vederbörande departementschef — efter att hava lämnat referat av vad fattigvårdslagstiftningskommittén yttrat om ordnandet av vården för kroniskt sjuka — i ärendet bl. a. anfört följande (sid. 230—231):

'Det av kommittén framlagda förslaget, att landstingen böra taga hand om anstaltsvården av kroniskt eller obotligt sjuka, har i allmänhet vunnit anslutning bland de hörda myndigheterna. I princip åligger vården av kroppsligt sjuka redan nu landstingen, och det torde allenast varit den omständigheten, att lasaretten och sjukstugorna i allmänhet blott räckt till för de akut sjuka, som gjort, att antalet kroniskt sjuka å dessa anstalter blivit tämligen begränsat. Kommitténs förslag innebär alltså enligt min uppfattning en följdriktig utveckling av redan bestående förhållanden.

Då, enligt vad allmänt erkännes och från åtskilliga håll med styrka framhålles, behovet av lämplig anstaltsvård för dessa sjuka är synnerligen stort, har det naturligen varit önskligt, om man verkligen kunnat taga steget fullt ut och förelägga landstingen såsom en skyldighet att anskaffa vårdplatser för dem. På sätt kommittén anmärkt, böra emellertid anstalter för vård av kroniskt sjuka i likhet med andra sjukvårdsanstalter ordnas icke enbart med hänsyn till sjuka, som fattigvården har att omhändertaga, och lösningen av problemet i denna omfattning ligger alltså utanför det nu föreliggande ämnet. För övrigt äro härvid många andra omständigheter att beakta, och frågan om ordnandet av vården utav kroniskt eller obotligt sjuka torde därför så snart ske kan böra upptagas till en allsidig utredning. Vid en sådan utredning bör naturligtvis komma under övervägande lämpligaste sättet att anordna sådana anstalter och statsbidrag till anläggning och drift, o. s. v.'

Det särskilda utskott, till vilket denna proposition blev remitterad, anförde rörande vården av kroniskt sjuka följande (sid. 23—24):

'På sätt så väl kommittén som departementschefen framhållit böra anstalter för vård av kroniskt sjuka icke ordnas enbart för understödstagare utan, i likhet med andra sjukvårdsanstalter, för sjuka i allmänhet. Frågan om ordnandet av vården för kroniskt sjuka ligger därför egentligen utanför fattigvårdslagstiftningen. Då en tillfredsställande vård av understödstagare, som lida av svårare kroniska sjukdomar, icke kan lämnas, utan att sjukvården för kroniskt sjuka i allmänhet ordnas, kan dock detta senare spørsmål icke i detta sammanhang lämnas obeaktat. Både kommittén och departementschefen hava framhållit angelägenheten av att denna fråga snarast möjligt upptages till utredning, och utskottet vill för sin del ytterligare understryka angelägenheten av att frågan snart bringas till lösning. Beträffande sättet härför har även utskottet den uppfattningen, att anskaffandet av anstalterna och ombesörjandet av vården bör i främsta rummet bliva en landstingens angelägenhet. För att underlätta landstingens uppgift torde här såsom i fråga om tuberkulosvården staten böra lämna bidrag till både byggnads- och driftkostnaderna. De grunder, som i övrigt här böra följas, torde därför kunna uppgöras vid den utredning, som Kungl Maj:t lärer böra anordna.'

Mot detta yttrande gjordes i riksdagen ingen erinran, när lagen om fattigvård antogs i enlighet med utskottets förslag.

År 1920 blevo därpå sakkunniga tillkallade för verkställande av utredning och avgivande av förslag beträffande vården av kroniskt sjuka, och avgåvo dessa sakkunniga i februari 1921 sitt betänkande i ärendet. Angående behovet av åtgärder för skapandet av vårdplatser för kroniskt sjuka yttras häri (sid. 13) följande:

'Att vården av de kroniskt sjuka för närvarande i Sverige lämnar mycket övrigt att önska, under det att sjukhusvården för övrigt står mycket högt, beror utan tvivel på att landstingen och de städer, som icke deltaga i landsting, hittills haft så omfattande uppgifter att lösa i avseende å övrig sjukhusvård, att deras tid och ekonomiska möjligheter ännu ej räckt till för den kroniska sjukhusvården. Därtill kommer, att lasaretsstadgan för att förekomma att lasaretten ej till det yttersta utnyttjas för de akuta och påverkbara fallen, direkt fritagit lasaretten från vården av de obotligt sjuka. Lasaretsstadgans 6 § 3 mom. säger nämligen: »Å lasarett mottages ej obotligt sjuk, såvida icke hans sjukdom av läkaren anses vara av den beskaffenhet, att någon tids lasarettsvård skulle för den sjuke medföra väsentlig lindring i hans tillstånd eller för någon tid möjligen återställa hans förvärvsförmåga och hinder för andra inträdessökande icke genom mottagandet vållas. — Under iuga förhållanden må obotligt sjuk å lasarettet emottagas, därest hans sjukdom kan medföra större obehag för övriga sjuka.'

I allmänhet kan åt de s. k. »obotligt sjuka» ej lämnas ens den lasarettsvård, som lasaretsstadgan tillåter. Antalet vårdplatser å våra lasarett och sjukhus är så knappt, att icke ens de, som äro i trängande behov av lasarettsvård, där kunna mottagas. Ett intagande av kroniska »obotliga» fall, som alltid fordra en längre tids behandling för att denna, på sätt stadgan säger, skall medföra en väsentlig lindring i den sjukes tillstånd eller för någon tid möjligen återställa hans förvärvsförmåga, vållar alltid hinder för en mängd andra fall att få nödvändig lasarettsvård. Därtill kommer att ej få av de obotligt sjuka genom sin svårskötthet och sina utdunstningar medföra sådana obehag för övriga sjuka, att de icke kunna å lasaretten utan större olägenhet vårdas.

Beträffande organisationen av den kroniska sjukvården anföra de sakkunniga följande (sid. 28—29):

Det torde ej vara tvivel underkastat, att frågan skulle få sin allra bästa lösning, om den från början omhändertoges av landstingen, resp. de städer, som ej deltaga i landsting.

De skäl som tala härför, äro följande:

Landstingen (i det följande underförstås härvid även de städer, som ej delta i landsting) hava, såsom ovan visats, en långvarig och rik erfarenhet i sjukhusfrågor, vilka de handlagt på ett för Sverige hedrande och för de sjuka synnerligen välsignelsebringande sätt.

Landstingen torde i allmänhet vara de enda lokala myndigheter, som kunna anses kompetenta att överblicka frågan något så när enhetligt och i stort och efter verkställd lokal utredning av sjukhemsfrågan genom intresserade läkare- och landstingskrafter lösa frågan för landstingets vidkom-

mande på det för de sjuka bästa och mest praktiska, för landstingens fattigvårdssamhällen billigaste sättet.

Emellertid framhålla de sakkunniga, att denna sjukvårdsfråga lämpligen kan lösas på olika sätt med hänsyn till redan befintlig sjukhusorganisation, länets utbredning och folktäthet, redan befintliga lokalmöjligheter, o. s. v. I sistnämnda hänseende betonas särskilt, att det givetvis icke möter något hinder att till sjukhem aptera äldre för annan sjukvård obehövligen sjukhus eller att inreda andra äldre byggnader till sjukhem.

De sakkunnigas förslag går ut på, att statsbidrag skall lämnas såväl till anordnandet av sjukhem för kroniskt sjuka som till driftkostnaderna vid sådana sjukvårdsanstalter. Rätt till bidrag för uppförande eller inrättande av vårdanstalt för kroniskt sjuka skulle tillkomma såväl landsting som stad med högst 15,000 invånare och landskommun med högst hälften av kostnaderna (utgifter för tomt och inventarier ej inberäknade), dock högst 2,000 kronor för sjukplats vid nybyggnad, högst 1,500 kronor för sjukplats vid inköp eller om- och tillbyggnad för ändamålet av äldre byggnad samt högst 1,000 kronor för sjukplats för inredning av byggnad, som redan befinner sig i vederbörandes ägo. Vad statsbidraget till driftkostnaderna vid sjukhem för kroniskt sjuka beträffar, föreslogs detta skola utgå med en tredjedel av den verkliga driftkostnaden, dock högst en krona för dag och patient.

Efter framkomsten av detta förslag hava nu snart 5 år förflutit, utan att proposition i ärendet blivit förelagd riksdagen. Följden härav har blivit den, att ett flertal landsting ännu icke anordnat något sjukhem för kroniskt sjuka, och inom de län, där sådana kommit till stånd vare sig på enskilt initiativ eller genom landstingets eller kommuners försorg, torde platsantalet i allmänhet alls icke motsvara länets behov. Då nu den nya fattigvårdslagen, vilkens bestämmelser om anstaltsväsen träda i kraft den 1 januari 1929, föreskriver (32 §), att med svårare sjukdom behäftade understödstagare skola vårdas i särskilda rum och avdelningar, är det av största vikt, att det med det snaraste kan inom de olika landstingsområdena uppgöras en fullständig plan, huru vården av de kroniskt sjuka skall ordnas. Hittills torde erforderligt antal platser för denna kategori av sjuka endast kommit till stånd i en del större kommuner genom anordnande av särskilda sjukavdelningar för kroniskt sjuka vid fattigvårdsanstalterna. För landskommunerna ställer det sig emellertid mycket svårare att ordna vården av de kroniskt sjuka. Det vore därför, såsom från olika håll framhållits, i hög grad önskvärt, att landstingen åtog sig även denna vård.

Där epidemisjukstugor på grund av den koncentrerings av epidemivården till större epidemisjukhus, som efter den nya epidemilagens antagande flerstädes ägt rum, icke äro behövligen för sitt hittillsvarande ändamål, torde de lämpligen kunna tagas i anspråk som sjukhem för kroniskt sjuka, å vilka icke så stora fordringar kunna vara erforderliga som å andra sjukhus. Även numera utrymda äldre sjukhus av annat slag böra därför med ringa kostnad kunna apteras till sjukhem för kroniskt sjuka.

I följd av det av 1918 års riksdag givna löftet om statsbidrag till anord-

nande av sjukhem för kroniskt sjuka ställa sig emellertid många landsting — däribland även sådana, som hava sjukhus av nu nämnda slag disponibla — alltjämt avvaktande, i väntan på att nämnda löfte skall bli infriat. Icke minst hänsynen till att ordnandet av fattigvårdens anstaltsväsen ej må bli allt för betungande för landskommunerna talar för att riksdagen blir i tillfälle att snarast möjligt fatta definitivt beslut i denna fråga.»

Då utskottet, i likhet med motionärerna, anser det vara av vikt, att frågan om statsbidrag till anordnande av sjukhem av det slag, som i motionen avses, snarast vinner sin lösning, får utskottet hemställa,

Utskottets
yttrande.

att riksdagen må, med bifall till herrar Petréns m. fl. och Bengtssons i Norup m. fl. ovanberörda motioner, I: 29 och II: 44, i skrivelse till Kungl. Maj:t anhålla, att Kungl. Maj:t täcktes snarast möjligt framlägga förslag rörande statsbidrag till sjukhem för kroniskt sjuka.

67:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts förslag (punkt 85) hemställer utskottet, att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till *allmän hälso- och sjukvård*, nu 890,000 kronor, med 40,000 kronor till 850,000 kronor. [85.]

68:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader (punkt 86) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Lindring
i mindre
bemedlade
patienters å
landsbygden
sjukvårds-
kostnader.

anmäla.

[86.]

69:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 87) dels till bestridande av kostnaderna för statens skola för utbildning av distriktssköterskor för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 8,000 kronor;

Bidrag för
anställning av
distrikts-
sköterskor
m. m.

dels till stipendier för sjuksköterskor för genomgående av nämnda skola för samma budgetår anvisa ett extra anslag av 16,000 kronor;

[87.]

dels ock för beredande av bidrag för anställning av distriktssköterskor för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 255—258 i statsrådsprotokollet.

Vid jämförelse med de för ifrågavarande ändamål för innevarande budgetår anvisade anslagen innebär Kungl. Maj:ts förevarande förslag allenast den ändring, att anslaget till distriktssköterskeskolan, som hittills givits förslagsanslags natur, skulle förändras till bestämt anslag.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må

a) till bestridande av kostnaderna för *statens skola för utbildning av distriktssköterskor* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 8,000 kronor;

b) till *stipendier för sjuksköterskor för genomgående av nämnda skola* för samma budgetår anvisa ett extra anslag av 16,000 kronor; samt

c) för beredande av *bidrag för anställning av distriktssköterskor* för samma budgetår anvisa ett extra förslagsanslag av 180,000 kronor.

*Dyrtidshjälp
åt distrikts-
sköterskor.*

70:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 88) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 258) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

[88.]

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till beredande av *dyrtidshjälp åt distriktssköterskor* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 5,000 kronor.

[89—90.]

71:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* för beredande av bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och reservbarnmorskor (punkt 89) *dels ock* till beredande av dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl. (punkt 90) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

*Barnmorske-
undervis-
ningen och
barnbörds-
husen.*

72:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 91)

dels besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning å befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna;

[91.]

dels bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna och dessa befattningshavares placering i lönegrad på följande sätt:

Befattning	Avdelning och löne- grad enligt löneplanen
2 överlärare	B 28
2 barnmorskelärare	B 21

dels besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1926 lända till efterrättelse beträffande ordinarie tjänstemän vid barnmorskeläroanstalterna:

befattning såsom överlärare och barnmorskelärare vid läroanstalt för barnmorskor må vara förenad med befattning vid det barnbördshus, dit läroanstalten är förlagd;

dels godkänna de av departementschefen framlagda förslagen till stater för barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och Göteborg, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927;

dels besluta, att, där sådan ordinarie tjänsteman vid barnmorskeläroanstalterna, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skulle komma att äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1926, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

dels medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av de i staterna för barnmorskeläroanstalterna upptagna anslagsposterna för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

dels förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löne-regleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande barnmorskeläroanstalterna;

dels ock, med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen hälsovård i allmänhet uppförda ordinarie anslaget till barnmorskeundervisningen och barnbördshusen, under samma avdelning med oförändrad rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 87,828 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 260—272 i statsrådsprotokollet.

Det ordinarie anslaget till barnmorskeundervisningen och barnbördshusen är i nu gällande riksstat upptaget med 73,703 kronor.

Av ifrågakvarande anslag äro 31,127 kronor 50 öre avsedda för staten för barnmorskeläroanstalten i Stockholm och 41,127 kronor 50 öre för staten för barnmorskeläroanstalten i Göteborg. Därjämte utgår 90 kronor till medicamenter för barnbördshuset Pro Patria och 1,358 kronor såsom ersättning för avskriven kyrkotionde till barnmorskeläraren i Lund. Sistnämnda belopp utgår, sedan barnmorskeundervisningsanstalten i Lund upphört, enligt Kungl. Maj:ts brev den 18 oktober 1907 såsom bidrag till uppehållande av verksamheten vid det av Malmöhus läns landsting bekostade barnbördshuset i Lund, under förutsättning att därstädes för medicine kandidater beredes tillfälle till klinisk undervisning.

Nu gällande stater för barnmorskeläroanstalterna äro av nedanstående utseende:

Läroanstalten för barnmorskor i Stockholm.

1 överlärare: lön	kronor 5,000: —		
tjänstgöringspenningar.....	» 2,500: —	kronor	7,500: —
1 lärare: lön	kronor 2,500: —		
tjänstgöringspenningar.....	» 1,500: —	»	4,000: —
1 lärare i barnavård, arvode		»	600: —
1 överbarnmorska, arvode		»	1,000: —
1 assistent (barnmorska), arvode.....		»	1,500: —
Vikariatsersättningar under semester för överläraren, läraren, överbarnmorskan och assistenten		»	587: 50
Premier för barnmorskeelever		»	300: —
Understöd åt 12 frielever		»	8,640: —
För anskaffande och vidmakthållande av undervisningsmateriel		»	1,000: —
Till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning		»	5,000: —
Expenser m. m.		»	1,000: —
		Summa kronor	31,127: 50

Läroanstalten för barnmorskor i Göteborg.

1 överlärare: lön	kronor 5,000: —		
tjänstgöringspenningar.....	» 2,500: —	kronor	7,500: —
1 lärare: lön	kronor 2,500: —		
tjänstgöringspenningar.....	» 1,500: —	»	4,000: —
1 lärare i barnavård, arvode		»	600: —
1 överbarnmorska, arvode		»	1,000: —
1 assistent (barnmorska), arvode.....		»	1,500: —
Vikariatsersättningar under semester för överläraren, läraren, överbarnmorskan och assistenten		»	587: 50
Premier för barnmorskeelever		»	300: —
Understöd åt 12 frielever		»	8,640: —
För anskaffande och vidmakthållande av undervisningsmateriel		»	1,000: —
Till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning		»	15,000: —
Expenser m. m.		»	1,000: —
		Summa kronor	41,127: 50

Ann. 1. Efter fem år kan lönen för överläraren höjas med 600 kronor.

Ann. 2. Därest från vederbörande kommun ersättning utgår till överlärare eller lärare i hans egenskap av överläkare eller läkare vid kommunens barnbördshus, skall avlöningen av statsmedel minskas med ersättningen motsvarande belopp och i följd därav såsom pensionsunderlag tjäna lönen enligt ovanstående stat med det ålderstillägg, som därtill hörer, efter avdrag av det belopp, som enligt gällande bestämmelser må kunna utgå till befattningshavaren i pension från kommunen.

Vid bifall till Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle staterna för barnmorskeläroanstalterna erhålla följande utseende:

Barnmorskeläroanstalten i Stockholm:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	18,000
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	600
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	3,900
Premier för barnmorskeelever.....	300
Understöd åt 12 frielever	8,640
Till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning	5,000
Undervisningsmateriel och expenser m. m.	2,000
Summa kronor	38,440

Barnmorskeläroanstalten i Göteborg:

Stat.	Kronor.
Avlöningar till ordinarie tjänstemän, <i>förslagsanslag</i>	17,500
Vikariatsersättningar, <i>förslagsanslag</i>	600
Avlöningar till icke-ordinarie befattningshavare	3,900
Premier för barnmorskeelever.....	300
Understöd åt 12 frielever	8,640
Till lokaler m. m. för barnmorskeundervisning	15,000
Undervisningsmateriel och expenser m. m.	2,000
Summa kronor	47,940

Vad angår storleken av anslaget till barnmorskeundervisningen och barnbördshusen har däri, utom de för barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och Göteborg avsedda beloppen, liksom hittills fortfarande ansetts bära inräknas de belopp, som enligt vad förut omförmäلت utgå till medikamenter för barnbördshuset Pro Patria samt såsom ersättning för avskriven kyrkotionde till barnmorskeläraren i Lund. Anslaget har sålunda beräknats på följande sätt:

Läroanstalten för barnmorskor i Stockholm	kronor	38,440: —
» » » » Göteborg.....	»	47,940: —
Barnbördshuset Pro Patria	»	90: —
Ersättning för avskriven kyrkotionde	»	1,358: —
Summa kronor		87,828: —

Anslagsökningen till följd av den föreslagna löneregleringen skulle sålunda uppgå till 14,125 kronor. Delvis uppväges emellertid denna ökning genom minskning i kostnaderna för tillfällig löneförbättring (4,300 kronor) och dyrtidstillägg samt ålderstillägg.

Då på grund av det nya lönesystemet avlöningsanslagen för ordinarie tjänstemän hava förslagsanslags natur, har hela anslaget i fråga hädanefter synts bära erhålla karaktär av förslagsanslag.

Till Kungl. Maj:ts förevarande förslag om ny definitiv lönereglering för befattningshavarna vid barnmorskeläroanstalterna har utskottet ansett sig kunna i allo ansluta sig. Utskottet tillstyrker alltså, att avlöningsreglemen-

Utskottets
yttrande.

tet för befattningshavare vid statsdepartement m. fl. verk bringas i tillämpning å befattningshavarna i fråga och anser utskottet såväl de av Kungl. Maj:t för överlärare och barnmorskelärare föreslagna löneförmånerna som de ifrågasatta arvodena till lärare i barnavård, överbarnmorskor och assistentbarnmorskor väl avvägda. De föreslagna särskilda avlönings- och övergångsbestämmelserna hava ej givit utskottet anledning till anmärkning.

Då utskottet icke heller haft något att erinra mot de framlagda förslagen till stater för ifrågavarande anstalter och jämväl i övrigt funnit sig böra förorda vad Kungl. Maj:t föreslagit, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må

a) besluta, att avlöningsreglementet för befattningshavare vid statsdepartement och vissa andra verk, tillhörande den civila statsförvaltningen, skall från och med den 1 juli 1926 äga tillämpning å befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna;

b) bestämma antalet ordinarie befattningshavare vid barnmorskeläroanstalterna och dessa befattningshavares placering i lönegrad på följande sätt:

Befattning	Avdelning och lönegrad enligt löneplanen
2 överlärare	B 28
2 barnmorskelärare	B 21

c) besluta följande särskilda bestämmelse att från och med den 1 juli 1926 lända till efterrättelse beträffande ordinarie tjänstemän vid barnmorskeläroanstalterna:

befattning såsom överlärare och barnmorskelärare vid läroanstalt för barnmorskor må vara förenad med befattning vid det barnbördshus, dit läroanstalten är förlagd;

d) godkänna de av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 framlagda förslagen till stater för barnmorskeläroanstalterna i Stockholm och Göteborg, att tillämpas från och med budgetåret 1926—1927;

e) besluta, att, där sådan ordinarie tjänsteman vid barnmorskeläroanstalterna, å vilken förenämnda avlöningsreglemente skulle komma att äga tillämpning, enligt hittills gällande bestämmelser ägt uppbära någon del av avlöningen — såväl i stat upptagen avlöning som tillfällig löneförbättring — i förskott, vid ingången av juli månad 1926 till honom skall på statsverkets bekostnad utbetalas ett belopp, motsvarande vad tjänstemannen skulle hava i den befattning, han vid utgången av juni månad 1926 innehar, i förskott uppburit för juli månad 1926, om de dittillsvarande avlöningsbestämmelserna då fortfarande varit gällande;

f) medgiva, att kostnaderna för berörda övergångsanordning må bestridas av de i staterna för barnmorskeläroanstalterna upptagna anslagsposterna för avlöningar till ordinarie tjänstemän;

g) förklara, att övriga av riksdagen med avseende å den definitiva löneregleringen för statsdepartement med flera verk lämnade medgivanden må i tillämpliga delar gälla även beträffande barnmorskeläroanstalterna; samt

h) med uteslutande ur riksstaten av det under avdelningen hälsovård i allmänhet uppförda ordinarie anslaget till *barnmorskeundervisningen och barnbördshusen*, under samma avdelning med oförändrad rubrik uppföra ett ordinarie förslagsanslag av 87,828 kronor.

73:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 92) att till anordnande av repetitionskurser för barnmorskor för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 17,250 kronor.

Repetitionskurser för barnmorskor.

[92.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 274 och 275 i statsrådsprotokollet.

För ifrågavarande ändamål har för vart och ett av de två sistförflutna budgetåren och för innevarande budgetår anvisats anslag å 15,500 kronor.

Då Kungl. Maj:ts förevarande förslag om höjning av nu utgående anslag för anordnande av ifrågavarande kurser syns utskottet befogat, får utskottet hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må till anordnande av *repetitionskurser för barnmorskor* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 17,250 kronor.

74:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till skyddskoppym্পningen (punkt 93) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

Skyddskoppym্পningen.

[93.]

anmäla.

75:o) I förslaget till riksstat för budgetåret 1926—1927 har Kungl. Maj:t upptagit ordinarie anslaget till karantänsanstalten på Käsö med oförändrat belopp, 17,600 kronor.

Karantänsanstalten på Käsö.

I en inom andra kammaren av herr *E. Röing* väckt motion, nr 56, vilken hänvisats till statsutskottets förberedande behandling, har hemställts, att riksdagen måtte utöver det av Kungl. Maj:t äskade anslaget för karantänsanstalten å Käsö anslå ytterligare 500 kronor att som personligt lönetillägg under budgetåret 1926—1927 utgå till nuvarande karantänsmästaren Harald Skantze å nämnda anstalt.

Beträffande de skäl, motionären anført till stöd för sitt förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottets
yrkande.

Att enbart på enskild motionärs yrkande och utan föregående utredning av Kungl. Maj:t vidtaga ändring i nu utgående löneförmåner till karantänsmästaren å Käsö har utskottet ansett sig icke kunna tillstyrka och kan utskottet alltså icke biträda motionärens förslag.

Då skäl för ändring av ordinarie anslaget till karantänsanstalten icke synes utskottet föreligga, får utskottet sålunda hemställa,

a) att riksdagen må upptaga ordinarie anslaget till karantänsanstalten på Käsö med oförändrat belopp, 17,600 kronor; samt

b) att herr Röings ovanberörda motion, II: 56, icke må av riksdagen bifallas.

Resestipendier
åt civila
läkare.
[94.]

76:o) Med bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 94) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 145—149) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må under avdelningen hälsovård i allmänhet under rubriken *resestipendier åt civila läkare* uppföra ett ordinarie reservationsanslag av 5,250 kronor.

Förbättrad
sjukvård
inom rikets
ödemarks-
områden.
[95.]

77:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till åtgärder för åstadkommande av en förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden (punkt 95) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Överståthållarämbetet och landsstaten.

[96—97.]

78:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till överståthållarämbetet (punkt 96) och befattningshavare vid länsstyrelserna (punkt 97) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Ortstillägg
till lands-
fogden i Göte-
borgs och
Bohus län.
[98.]

79:o) I enlighet med Kungl. Maj:ts därom gjorda framställning (punkt 98) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 295) i ämnet innehåller, hemställer utskottet,

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till *ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 200 kronor.

80:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 99) att höja det ordinarie anslaget till fögderiförvaltningarna, nu 2,358,531 kronor, med 9,469 kronor till 2,368,000 kronor.

Fögderiförvaltningarna.

[99.]

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 295 och 296 i statsrådsprotokollet.

Då utskottet i likhet med departementschefen ansett en förhöjning av ifrågavarande anslag motiverad samt icke haft något att erinra mot storleken av anslagsbeloppet, får utskottet alltså hemställa,

Utskottets yttrande.

att riksdagen må höja det ordinarie anslaget till fögderiförvaltningarna, nu 2,358,531 kronor, med 9,469 kronor till 2,368,000 kronor.

81:o) Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förslag (punkt 100) hemställer utskottet,

Ersättning åt lappfogdar m. m.

att riksdagen må, i likhet med vad för innevarande budgetår ägt rum, till ersättning åt lappfogdar m. m. för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra reservationsanslag av 43,550 kronor.

[100.]

82:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 101) att till bestridande av vissa kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1926 för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

Vissa kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1926.

I fråga om utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 297 och 298 i statsrådsprotokollet.

[101.]

Vid beräkningen av förevarande anslag av har departementschefen utgått från riksräkenskapsverkets budgetredovisning för budgetåret 1923—1924 rörande kostnaderna för de val av ifrågavarande slag, som ägde rum år 1922. Enligt denna redovisning utgjorde kostnaderna för sagda val 67,014 kronor 97 öre.

Utskottet, som icke haft något att erinra mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må till bestridande av vissa kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1926 för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 70,000 kronor.

83:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 102) att till täckande av vissa av länsstyrelsen i Gävleborgs län gjorda förskott för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 31,130 kronor.

Täckande av vissa av länsstyrelsen i Gävleborgs län gjorda förskott.

Utredningen i ämnet återfinnes å sid. 298 och 299 i statsrådsprotokollet.

Med tillstyrkande av bifall till Kungl. Maj:ts förevarande förslag hemställer utskottet,

[102.]

att riksdagen må till täckande av vissa av länsstyrelsen i Gävleborgs län gjorda förskott för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 31,130 kronor.

Polisväsendet.

Polisväsendet
i riket.
[103.]

84:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 103) att till polisväsendet i riket, för användning i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,750,000 kronor.

Beträffande utredningen i ämnet får utskottet hänvisa till sid. 299—309 i statsrådsprotokollet.

Förevarande anslag är i riksstaten för budgetåret 1925—1926 uppfört med 1,480,000 kronor,

De utgifter till olika ändamål, som enligt i statsrådsprotokollet angivna beräkningar skola bestridas från anslaget i fråga, framgå av följande tabell:

Den lokala polisorganisationen å landsbygden	kronor	35,000: —
Retroaktiva pensionsavgifter för extra polismän och fjärdingsmän å landsbygden	»	21,000: —
Landstingens polisväsen	»	74,500: —
Reservpolisorganisationen	»	159,345: —
Kriminalpolisorganisationen	»	125,000: —
Polisskola	»	79,300: —
Tidningen »Polisunderrättelser»	»	56,500: —
Centralbyrån för fingeravtryck	»	25,000: —
Till användning enligt förut gällande grunder	»	904,355: —
		<hr/>
	kronor	1,480,000: —

I enlighet med Kungl. Maj:ts nu framlagda förslag skulle beräkningen av anslaget till polisväsendet i riket te sig på sätt framgår av följande tabell:

Den lokala polisorganisationen å landsbygden	kronor	140,000: —
Retroaktiva pensionsavgifter för extra polismän och fjärdingsmän å landsbygden	»	42,000: —
Landstingens polisväsen	»	67,050: —
Reservpolisorganisationen	»	256,000: —
Kriminalpolisorganisationen	»	239,000: —
Polisskola	»	57,000: —
Tidningen »Polisunderrättelser»	»	70,500: —
Centralbyrån för fingeravtryck	»	25,000: —
Till användning enligt förut gällande grunder	»	850,000: —
		<hr/>
	Summa kronor	1,746,550: —

För vinnande av skäligen marginal har anslaget avrundats uppåt till 1,750,000 kronor.

Departementschefens motivering för upptagande av de särskilda posterna på sätt, som föreslagits, återfinnes å sid. 304—307 i statsrådsprotokollet.

Utskottets
yttrande.

De förslag i skilda hänseenden, Kungl. Maj:t under förevarande punkt framlagt, har utskottet ansett sig böra biträda och får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må till polisväsendet i riket, för användning i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i statsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 1,750,000 kronor.

85:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 104) att till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 459,000 kronor.

Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet.

[104.]

Anslaget till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet är i riksstaten för innevarande budgetår bestämt till 225,000 kronor, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med i propositionen nr 59 till 1925 års riksdag angivna grunder.

Beträffande beräkningen av anslaget för nästkommande budgetår har departementschefen anfört följande:

»Det för budgetåret 1925—1926 anslagna beloppet å 225,000 kronor avser allenast tiden efter den nya polislagstiftningens ikraftträdande eller perioden 1 januari—30 juni 1926. För helt budgetår skulle följaktligen erfordras dubbla beloppet. Enligt den plan, som ligger till grund för den nya polisorganisationens genomförande, skulle under den därför beräknade övergångstiden ifrågavarande anslag så småningom ökas med ytterligare 25,000 kronor. För budgetåret 1926—1927 har sistnämnda ökning beräknats till 5,000 kronor. Anslaget skulle alltså för sistnämnda budgetperiod upptagas till 455,000 kronor.

Emellertid torde ifrågavarande anslag böra få komma till användning i ytterligare ett fall utöver de i förberörda proposition nr 59 omnämnda. Genom kungörelse den 18 december 1925 med vissa bestämmelser angående exekutionsbiträden har Kungl. Maj:t föreskrivit bland annat, att landsfiskal minst en gång om året skall verkställa inventering hos varje honom underställt exekutionsbiträde. Ehuru man torde böra räkna med att dylik inventering regelrätt skall komma att förbindas med annan tjänsteresa, är det dock möjligt, att särskild resa för ändamålet kan erfordras, t. ex. i fall, då misstanke uppkommit om att exekutionsbiträde gjort sig skyldigt till oredlighet. Det synes därför skäligt att för sådana inventeringsresor tillerkänna landsfiskal enahanda rätt till resekostnadsersättning som han enligt de för ifrågavarande anslag fastställda grunderna åtnjuter för vissa andra tjänsteresor. Det torde böra ankomma på Kungl. Maj:t att vid bifall till detta förslag utfärda föreskrift i ämnet.

Den ökade användning av reservpolispersonalen, som enligt vad jag förut framhållit är att förvänta för övervakande av motorfordonstrafiken, torde vidare medföra någon ökning av det belopp, som av förevarande anslag skall utgå till traktamentsersättningar åt reservpolispersonalen.

Då anslaget i förenämnda proposition nr 59 kunnat beräknas allenast approximativt och någon möjlighet att med belastningssiffror kontrollera beräkningens giltighet ännu icke förefinnes, torde anledning tillsvidare saknas att för nu omnämnda två ändamål, av vilka intetdera torde medföra någon avsevärd kostnadsökning, höja förevarande anslags belopp.

Slutligen har chefen för justitiedepartementet förut denna dag föreslagit bland annat, att den i det under andra huvudtiteln uppförda ordinarie förslagsanslaget till ersättning åt domare, vittnen och parter ingående posten

för rese- och traktamentsersättning till åklagare skall från och med nästa budgetår utbrytas från detta anslag och överflyttas till femte huvudtitelns extra förslagsanslag till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet. Enligt verkställd överslagsberäkning skulle denna post, för år räknat, belöpa sig till omkring 4,000 kronor.

Beträffande grunderna i övrigt för anslagens användning synes någon ändring icke påkallad.

I enlighet härmed torde anslaget till vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet för nästa budgetår böra beräknas till 459,000 kronor.»

Utskottets
yttrande.

Då den av departementschefen gjorda beräkningen av förevarande anslag icke givit utskottet anledning till erinran samt utskottet funnit sig böra tillstyrka vad i övrigt i samband med ifrågavarande anslagsäskande förslagits, får utskottet hemställa,

att riksdagen må till *vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet*, att utgå i huvudsaklig överensstämmelse med av departementschefen i stadsrådsprotokollet över socialärenden den 7 januari 1926 förordade grunder, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 459,000 kronor.

Polisväsendet
i Stockholm.

86:o) I enlighet med vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 105) hemställer utskottet,

[105.]

att riksdagen må ur riksstaten utesluta det ordinarie anslaget till *polisväsendet i Stockholm*.

Särskild polis
för uppdagande av
olovlig
införsel av
spritdrycker
m. m.

87:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag till underhåll av särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m. (punkt 106) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

[106.]

Diverse.

Ålderstillägg.

88:o) I fråga om Kungl. Maj:ts förslag angående ordinarie förslagsanslaget till ålderstillägg (punkt 107) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtande; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

anmäla.

Rese- och
traktaments-
penningar.

89:o) På grund av vad Kungl. Maj:t föreslagit riksdagen (punkt 108) och under hänvisning till vad statsrådsprotokollet (sid. 314) i ämnet innehåller, får utskottet hemställa,

[108.]

att riksdagen må nedsätta det ordinarie förslagsanslaget till *rese- och traktamentspenningar*, nu 800,000 kronor, med 50,000 kronor till 750,000 kronor.

90:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 109) att höja det ordinarie förslagsanslaget till skrivmaterialier och expenser, ved m. m. nu 1,200,000 kronor, med 175,000 kronor till 1,375,000 kronor.

Skrivmaterialier och expenser, ved m. m.

[109.]

Utredningen i ärendet återfinnes å sid. 315—317 i statsrådsprotokollet.

Den av Kungl. Maj:t föreslagna förhöjningen av förevarande anslag är föranledd därav, att anslaget visat sig för lågt beräknat. Med utgångspunkt från belastningssiffran för budgetåret 1924—1925, 1,467,338 kronor, och med hänsyn tagen därtill, att utgifter till ett belopp av omkring 75,000 kronor under nästkommande budgetår synas kunna beräknas bli överskyttade från ifrågavarande anslag till anslaget till vissa ersättningar till befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, har anslaget ansetts böra bestämmas till 1,375,000 kronor.

Utskottet, som icke funnit skäl till erinran mot Kungl. Maj:ts förevarande förslag, får alltså hemställa,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *skrivmaterialier och expenser, ved m. m.*, nu 1,200,000 kronor, med 175,000 kronor till 1,375,000 kronor.

91:o) Beträffande Kungl. Maj:ts förslag angående anslag *dels* till tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen (punkt 110), *dels* till beredande av tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare (punkt 111), *dels ock* för bestridande av kostnaderna för dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst (punkt 112) kommer utskottet att framdeles under riksdagen avgiva utlåtanden; vilket utskottet skolat härigenom för riksdagen

[110—
112.]

anmäla.

92:o) Kungl. Maj:t har föreslagit riksdagen (punkt 113) att höja det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader, nu 190,585 kronor, med 19,674 kronor till 210,259 kronor.

Tryckningskostnader.

[113.]

Det ordinarie förslagsanslaget till tryckningskostnader har beräknats för budgetåret 1923—1924 till 200,476 kronor, för budgetåret 1924—1925 till 180,171 kronor och för nu löpande budgetperiod till 190,585 kronor.

Enligt riksräkenskapsverkets budgetredovisning uppgingo nettoutgifterna från anslaget för budgetåret 1924—1925 till 216,178 kronor. Med hänsyn härtill har anslaget för nästa period ansetts böra upptagas till 210,000 kronor, vilket belopp för utjämning av huvudtitelns slutsumma avrundats till 210,259 kronor.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må höja det ordinarie förslagsanslaget till *tryckningskostnader*, nu 190,585 kronor, med 19,674 kronor till 210,259 kronor, dock att i anslaget må göras den jämkning, som kan erfordras för jämnande av huvudtitelns slutsumma.

Övriga ordinarie anslag.

Övriga
ordinarie
anslag.

93:o) Beträffande övriga ordinarie anslag, som i riksstaten för innevarande budgetår äro uppförda under femte huvudtiteln, har någon ändring icke ifrågasatts.

Utskottet hemställer,

att samtliga ordinarie anslag under femte huvudtiteln, vilka icke blivit här ovan särskilt omförmälda, må i riksstaten för budgetåret 1926—1927 uppföras med oförändrade belopp.

Stockholm den 23 februari 1926.

På statsutskottets vägnar:

ANDERS ANDERSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:
från första kammaren: herrar *A. C. Lindblad, A. F. Vennersten, Oscar Olsson, J. L. Widell, C. P. V. Nilsson* i Gränebo, *C. G. Ekman, E. J. G. Rosén, E. A. Hallin, J. G. Walles, G. Kobb, A. R. Rooth* och *D. A. Petré*n;

från andra kammaren: herrar *A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, C. B. Jansson* i Falun, *L. J. Carlsson-Frosterud, P. M. Olsson* i Blädinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *A. Å. Törnkvist* i Karlskrona, *E. Kristensson* i Göteborg, *J. Jönsson* i Revinge, *J. Olofsson* i Digernäs, *S. Persson* i Fritorp och *C. Lindskog*;

med undantag därav att

herr *C. Johansson* i Hälsingborg deltagit i stället för herr *J. G. Walles* i behandlingen av punkterna 1—26 och i stället för herr *O. Olsson* i behandlingen av punkterna 27—93;

herr *O. E. F. Järte* i stället för herr *S. Persson* i Fritorp deltagit i behandlingen av punkterna 1—13; samt

herr *G. Strindlund* i stället för herr *O. Olsson* i Kullenbergstorp deltagit i behandlingen av punkterna 54, 60 och 63.

Reservationer:

vid *punkt 11* (sluten avdelning vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö) av herr *D. A. Petré*n, som ansett de av utskottet anförda skälen icke bort föranleda sänkning av anslaget till lägre belopp än 290,000 kronor,

vid *punkt 13* (pensionsstyrelsens verksamhet m. m.)

av herrar *A. F. Vennersten, J. L. Widell, A. R. Rooth, P. M. Olsson* i Blädinge, *C. Lindskog* och *O. E. F. Järte*, vilka ansett, att utskottets motivering bort hava följande lydelse:

»Vidkommande — — — — — anslutit sig.

Även utskottet — — — — — arvodena i fråga. Med hänsyn emellertid — — — — — 590,000 kronor.

Då vad — — — — — hemställa»,

av herrar *A. Petré*n, *L. J. Carlsson-Frosterud* och *O. Olsson* i Kullenbergstorp, vilka ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Vidkommande först — — — anslutit sig.

Även utskottet är av den meningen, att ett definitivt ståndpunkttagande till denna fråga nu icke lämpligen bör ske, och kan utskottet alltså icke tillstyrka vare sig det motionsvis väckta yrkandet om indragning av arvodena eller att eljest någon ändring av arvodena nu vidtages.

Då vad Kungl. Maj:t i övrigt under förevarande punkt föreslagit riksdagen ej heller givit utskottet anledning till erinran, får utskottet alltså hemställa,

att riksdagen må, med bifall till Kungl. Maj:ts förslag och med avslag å herr Andersons i Linköping m. fl. ovanberörda motion, II: 53, i vad densamma avser pensionsstyrelsens sakkunniga, för upprätthållande av *pensionsstyrelsens verksamhet m. m.*, utöver det ordinarie anslaget, för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 594,000 kronor.»

vid *punkt 19* (svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet) av herrar *E. J. G. Rosén*, *P. M. Olsson* i Blådinge, *O. Olsson* i Kullenbergstorp, *S. Persson* i Fritorp och *C. Lindskog*, som ansett, att utskottets yttrande och förslag bort hava följande lydelse:

»Sedan numera åtskilliga av de spörsmål, som förbundets verksamhet berört, blivit genom lagstiftningen reglerade och staten skapat egna organ för omhändertagande av flertalet här berörda angelägenheter, torde det få anses skäligen och lämpligt, att förbundet något begränsar sin verksamhet. Utskottet har därför ansett, att en nedsättning av anslaget till 15,000 kronor för nästkommande budgetår bör äga rum.

Utskottet hemställer,

att riksdagen må till understöd åt *svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra anslag av 15,000 kronor.»

vid *punkt 25* (medicinalstyrelsen) av herr *O. Olsson* i Kullenbergstorp, som ansett, att sjuksköterskeinspektrisbefattningen icke bör uppföras å ordinarie stat och att i följd därav ordinarie anslaget till *medicinalstyrelsen* bör bestämmas till 350,500 kronor,

vid *punkt 26* (medicinalstyrelsens verksamhet) av herr *O. Olsson* i Kullenbergstorp, som under hänvisning till sin under punkt 25 avgivna reservation ansett, att anslaget till *upprätthållande av medicinalstyrelsens verksamhet* bör bestämmas till 28,700 kronor,

vid *punkt 54* (bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna) av herrar *E. J. G. Rosén, J. G. Walles, A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *J. Olofsson* i Digernäs och *G. Strindlund*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herrar Strindlunds och Hedlunds motion (II: 149) för beredande av *bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna* för budgetåret 1926—1927 anvisa ett extra förslagsanslag av 50,000 kronor, att utgå i enlighet med de av departementschefen angivna grunder, dock med den jämkning i desamma, att bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanatorierna må omfatta jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett ävensom, där patient är boende på mer än 20 kilometers avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation eller till av statens järnvägar eller postverket anordnad automobiltrafiklinje, reseersättning av 10 öre per kilometer för den del av vägen till kommunikationsmedlet i fråga, som överstiger 20 kilometer,

vid *punkt 63* (bidrag till resor för vanföra jämte vårdare) av herrar *E. J. G. Rosén, J. G. Walles, A. Anderson* i Råstock, *K. V. Rydén, J. Jönsson* i Revinge, *J. Olofsson* i Digernäs och *G. Strindlund*, vilka ansett, att utskottet bort hemställa,

att riksdagen må i anledning av Kungl. Maj:ts förslag och herrar Strindlunds och Hedlunds motion (II: 150) för beredande av *bidrag till resor för vanföra jämte vårdare* höja det ordinarie anslaget för detta ändamål, nu 85,000 kronor, med 5,000 kronor till 90,000 kronor, att utgå i enlighet med de av departementschefen angivna grunder, dock med den jämkning i desamma, att bidrag till resor för vissa vanföra jämte vårdare må omfatta jämväl avgift för tredje klassens sovvagnsbiljett ävensom, där patient är boende på mer än 20 kilometers avstånd från järnvägs- eller ångbåtsstation eller till av statens järnvägar eller postverket anordnad automobiltrafiklinje, reseersättning av 10 öre per kilometer för den del av vägen till kommunikationsmedlet i fråga, som överstiger 20 kilometer.

Verkliga utgifter.

V. Femte huvudtiteln. Socialdepartementet.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
A. Departementet.			
1	Departementschefen	24,000	
2	Departementets avdelning av Kungl. Maj:ts kansli, <i>förslagsanslag</i>	* 210,700	
Säger för departementet		234,700	
B. Sociala verk och inrättningar.			
Riksförsäkringsanstalten:			
1	Riksförsäkringsanstalten, <i>förslagsanslag</i>	* 121,600	
2	Övergångsstat för riksförsäkringsanstalten, <i>förslagsanslag</i>	* 121,600	
3	Riksförsäkringsanstaltens verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		* 655,500
4	Kostnader enligt 19 och 37 §§ i lagen om försäkring för olycksfall i arbete, <i>förslagsanslag</i>	* 100,000	
5	Riksförsäkringsanstaltens dödsfallsersättningar i anledning av livförsäkring i samband med lån ur statens egnahemslänefond m. m., <i>förslagsanslag</i>		* 8,500
6	Statens bidrag till fiskares försäkring m. m., <i>förslagsanslag</i>	* 49,000	
		392,200	664,000
Försäkringsrådet:			
7	Försäkringsrådet, <i>förslagsanslag</i>	* 83,600	
8	Försäkringsrådets verksamhet, <i>förslagsanslag</i>		* 44,700
Socialstyrelsen:			
9	Socialstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	* 319,400	
10	Socialstyrelsens verksamhet		* 244,600
11	Ersättning åt förlikningsmän m. m. för medling i arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>		110,000
12	Centrala skiljenämnden för vissa arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>		16,000
13	Särskilda skiljedomare i arbetstvister, <i>förslagsanslag</i>		5,000
14	Offentliga arbetsförmedlingen i riket, <i>förslagsanslag</i>		* 400,000
15	Medellösa arbetssökandes resor, <i>förslagsanslag</i>		* 500
16	Bekämpande av arbetslösheten, <i>reservationsanslag</i>		* 8,000,000
17	Sveriges deltagande i den internationella arbetsorganisationens konferens, <i>förslagsanslag</i>	15,000	
		334,400	8,776,100

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
Arbeterskydd:			
18	Yrkesinspektionen, <i>förslagsanslag</i>	291,500	
19	Yrkesinspektionens verksamhet.....		78,500
20	Föreningen för arbetarskydd i Stockholm.....		3,000
		291,500	81,500
Statens tvångsarbetsanstalter:			
21	Statens tvångsarbetsanstalter, <i>förslagsanslag</i>	604,500	
22	Sluten avdelning vid tvångsarbetsanstalten å Svartsjö, <i>reservationsanslag</i>		280,000
Alkoholistvård:			
23	Driftkostnader för statens vårdanstalt för alkoholister vid Svartsjö, <i>förslagsanslag</i>		* 25,000
24	Driftkostnader för statens vårdanstalt för alkoholister i Landskrona, <i>förslagsanslag</i>		* 2,000
25	Avlöningar och vikariatsersättningar vid statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister		* 41,545
26	Bidrag till driftkostnaderna i övrigt för statens vårdanstalt å Venngarn för alkoholister, <i>förslagsanslag</i>		* 69,575
27	Främjande av nykterhetsnämndernas verksamhet m. m., <i>reservationsanslag</i>		* 45,000
28	Erkända och enskilda alkoholistanstalters driftkostnader, <i>förslagsanslag</i>		* 135,000
29	Statens kostnader för farliga alkoholister m. m., <i>förslagsanslag</i>		* 5,000
30	Anordnande av erkända alkoholistanstalter, <i>reservationsanslag</i>		* 15,000
31	Sakkunnigt biträde hos socialstyrelsen för ärenden rörande alkoholistvården		* 3,600
			341,720
Sjukförsäkring:			
32	Sjukkasseväsendets befrämjande, <i>förslagsanslag</i>	* 3,070,000	
33	Sjukkassor, som meddela moderskapsunderstöd, <i>förslagsanslag</i>		* 170,000
34	Arbetsrådet, <i>förslagsanslag</i>		* 51,150
Allmänna pensionsförsäkringen:			
35	Pensionsstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	638,000	
36	Pensionsstyrelsens verksamhet m. m., <i>förslagsanslag</i>		590,000
37	Statens kostnad för pensionstillägg och understöd enligt lagen om allmän pensionsförsäkring, <i>förslagsanslag</i>		31,000,000
38	Ersättning till postverket för dess bestyr med pensionsutbetalningar, <i>förslagsanslag</i>		240,000

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
39	Ersättning till häradsskrivarna för pensionsförteckningar, <i>förslagsanslag</i>		50,000
		638,000	31,880,000
	Fattigvård och barnavård:		
40	Fattigvården i Stockholm och landsorten	9,564	
41	Fattigvården i allmänhet, <i>förslagsanslag</i>	1,240,000	
42	Svenska fattigvårds- och barnavårdsförbundet		20,000
43	Statsinspektion av fattigvården		49,650
44	Bidrag till uppförande eller inrättande av arbetshem, <i>förslagsanslag</i>		20,000
45	Bidrag till driftkostnaderna vid arbetshem, <i>förslagsanslag</i>		75,000
46	Barnhusen	115,830	
47	Skyddsuffpostran, <i>förslagsanslag</i>	* 466,000	
		1,831,394	164,650
48	Frälsningsarméns räddningshem		6,000
	Säger för sociala verk och inrättningar	7,245,594	42,459,820
	C. Medicinalstaten samt hälso- och sjukvården.		
	<i>Medicinalstyrelsen med dithörande stater.</i>		
	Medicinalstyrelsen:		
1	Medicinalstyrelsen, <i>förslagsanslag</i>	356,500	
2	Medicinalstyrelsens verksamhet		23,000
	Statsmedicinska anstalten:		
3	Statens bakteriologiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i>	* 173,200	
4	Statens rättskemiska laboratorium, <i>förslagsanslag</i>	* 26,250	
5	Statens farmaceutiska laboratorium	* 24,500	
		199,450	24,500
	Provinsialläkarstaten:		
6	Förste provinsialläkare och provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>	*2,600,000	
7	Tillfälliga lönetillägg åt vissa provinsialläkare	* 3,780	
8	Bidrag för anskaffande av bostäder åt provinsialläkare å landsbygden, <i>reservationsanslag</i>	200,000	
9	Flyttningsbidrag åt vissa provinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>	* 3,000	
10	Resestipendier åt förste provinsialläkare m. fl., <i>reservationsanslag</i>	500	
11	Avlöning åt civila läkarstipendiater, <i>reservationsanslag</i>	—	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
12	Bidrag till extra provinsialläkares avlönande, <i>förslagsanslag</i>	* 25,000	
13	Dyrtidstillägg åt vissa extra pro- vinsialläkare, <i>förslagsanslag</i>	4,000	
		2,625,500	210,780
		3,181,450	258,280
<i>Sjukvårdsanstalterna.</i>			
Sinnessjukvårdsanstalterna:			
14	Hospital och asyler, <i>förslags- anslag</i>	**10,300,000	
15	Övergångsstat för hospital och asyler, <i>förslagsanslag</i>	9,060	
16	Resestipendier åt vid hospital och asyler anställda läkare, <i>reservationsanslag</i>	500	
17	Utvidgning av köksbyggnaden vid Uppsala hospital och asyl, <i>reservationsanslag</i>	* 75,000	
18	Vissa lantbruksbyggnader vid Strängnäs hospital, <i>reserva- tionsanslag</i>	75,000	
19	Ändringsarbeten i de s. k. C- paviljongerna vid Lunds hos- pital och asyl, <i>reservations- anslag</i>	140,000	
20	Hospital vid Hälsingborg, <i>re- servationsanslag</i>	1,300,000	
21	Stallbyggnad och bostadshus vid Hälsingborgs hospital, <i>reservationsanslag</i>	70,000	
22	Bidrag till sinnessjukvården i Stockholm och Göteborg, <i>förslagsanslag</i>	865,000	
23	Anstalter för obildbara sinnes- slöa, <i>förslagsanslag</i>	500,000	
24	Anstalter för bildbara sinnes- slöa, som icke äro fallande- sjuka, <i>förslagsanslag</i>	600,000	
25	Epileptikeranstalter, <i>förslags- anslag</i>	90,000	
26	Avlöningar och vikariatsersätt- ningar m. m. vid statens upp- fostringsanstalt för sinnes- slöa gossar	24,755	
27	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostrings- anstalt		

* Av Kungl. Maj:ts förslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

** Beloppet redan beviljat av riksdagen.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
	ringsanstalt för sinnesslöa gossar, <i>förslagsanslag</i>	26,200	
28	Täckdikningsarbeten vid det med statens uppfostrings- anstalt för sinnesslöa gossar förenade jordbruket, <i>reser- vationsanslag</i>	1,875	
29	Avlöningar och vikariatsersätt- ningar m. m. vid statens upp- fostringsanstalt för sinnes- slöa flickor	11,575	
30	Bidrag till driftkostnader i övrigt vid statens uppfostrings- anstalt för sinnesslöa flickor, <i>förslagsanslag</i>	14,400	
			12,364,560
			1,738,805
	Övriga sjukvårdsanstalter:		
31	Lasarettens underhåll	15,774	
32	Resestipendier åt ordinarie läkare vid länslasarett m. fl., <i>reservationsanslag</i>	1,000	
33	Underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	23,500	
34	Täckande av motsedd brist å anslaget till underhåll av Järvsö sjukhus för spetälska	2,000	
35	Understöd åt spetälskesjukas familjer m. m.	3,000	
36	Bidrag till uppförande eller inrättande av tuberkulos- sjukvårdsanstalter, <i>reserva- tionsanslag</i>	515,000	
37	Bidrag till driftkostnaderna för tuberkulossjukvårdsanstal- ter, <i>förslagsanslag</i>	2,950,000	
38	Bidrag till resor för vissa patienter vid kustsanato- rierna, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
39	Resestipendier åt läkare för studier i tuberkulossjukvård, <i>reservationsanslag</i>	1,500	
40	Folksanatorierna	150,000	
41	Understödjande av dispensär- verksamhet, <i>förslagsanslag</i> ..	300,000	
42	Behandling av medellösa lupus- patienter från landsorten, <i>förslagsanslag</i>	70,000	
43	Radiumhemmets i Stockholm poliklinik	15,000	

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
44	Radiumhemmets i Stockholm klinik, <i>förslagsanslag</i>	28,000	
45	Bidrag till resor för vissa patienter vid radiumhemmet i Stockholm, <i>förslagsanslag</i>	25,000	
46	Bidrag för uppförande, inrät- tande eller inlösen av epide- misjukhus, <i>förslagsanslag</i>	1,300,000	
47	Bidrag för driften av epidemi- sjukhus, <i>förslagsanslag</i>	900,000	
Vanföreväsendet:			
48	Kliniker vid vanförestal- terna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, <i>förslagsanslag</i> ..	124,000	
49	Polikliniker vid vanförestal- terna i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg, <i>förslagsan- slag</i>	15,000	
50	Underhåll av skol- och upp- fostringshem för vanföra, <i>förslagsanslag</i>	65,000	
51	Bidrag till resor för vanföra jämte vårdare, <i>förslagsanslag</i>	90,000	
52	De i Stockholm, Göteborg och Hälsingborg inrättade under- visningsanstalterna för van- föra m. m., <i>förslagsanslag</i>	123,000	
53	Eugeniahemmet	5,000	
		417,000	5,000
		15,843,334	5,031,805
<i>Hälsovård i allmänhet.</i>			
54	Allmän hälso- och sjukvård, <i>förslagsanslag</i>	850,000	
55	Lindring i mindre bemedlade patienters å landsbygden sjukvårdskostnader, <i>förslagsanslag</i>		* 100,000
56	Statens skola för utbildning av distriktssköterskor		8,000
57	Stipendier för sjuksköterskor för genomgående av statens skola för utbildning av distriktssköterskor		16,000
58	Bidrag för anställning av distriktssköterskor, <i>förslags- anslag</i>		180,000
59	Dyrtidshjälp åt distriktssköterskor, <i>förslagsanslag</i>		5,000
60	Bidrag till avlöning åt distriktsbarnmorskor och re- servbarnmorskor, <i>förslagsanslag</i>		* 635,000
61	Dyrtidshjälp åt distriktsbarnmorskor m. fl., <i>förslagsanslag</i>		* 160,000
62	Barnmorskeundervisningen och barnbördshuset, <i>förslags- anslag</i>	87,828	
63	Repetitionskurser för barnmorskor		17,250
64	Skyddskoppypningen, <i>förslagsanslag</i>	* 190,000	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
65	Karantänsanstalten på Käsö	17,600	
66	Svenska läkarsällskapet	1,500	
67	Resestipendier åt civila läkare, <i>reservationsanslag</i>	5,250	
68	Internationella hälsovårdsbyrån i Paris, <i>förslagsanslag</i>	6,750	
69	Förbättrad sjukvård inom rikets ödemarksområden, <i>reservationsanslag</i>		* 50,000
		1,158,928	1,171,250
Säger för medicinalstaten samt hälso- och sjukvården		20,183,712	6,461,335
D. Överståthållarämbetet och landsstaten.			
1	Överståthållarämbetet, <i>förslagsanslag</i>	* 180,000	
2	Landshövdingarna	543,500	
3	Befattningshavare vid länsstyrelserna, <i>förslagsanslag</i>	* 3,950,000	
4	Ortstillägg till landsfogden i Göteborgs och Bohus län		200
5	Fögderiförvaltningarna	2,368,000	
6	Vikariatsersättningar vid fögderiförvaltningarna, <i>förslagsanslag</i>	50,000	
7	Övergångsstat för landsstaten	25,700	
8	Ersättning åt lappfogdar m. m., <i>reservationsanslag</i>		43,550
9	Vissa kostnader i anledning av val av landstingsmän m. fl. år 1926, <i>förslagsanslag</i>		70,000
10	Täckande av vissa av länsstyrelsen i Gävleborgs län gjorda förskott		31,130
Säger för överståthållarämbetet och landsstaten		7,117,200	144,880
E. Polisväsendet.			
1	Polisväsendet i riket, <i>förslagsanslag</i>		1,750,000
2	Vissa ersättningar åt befattningshavare vid polis- och åklagarväsendet, <i>förslagsanslag</i>		459,000
3	Särskild polis för uppdagande av olovlig införsel av spritdrycker m. m.		* 150,000
Säger för polisväsendet			2,359,000
F. Diverse.			
1	Ålderstillägg, <i>förslagsanslag</i>	* 440,000	
2	Rese- och traktamentspenningar, <i>förslagsanslag</i>	750,000	

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.

		Ordinarie anslag Kronor	Extra anslag Kronor
3	Kommittéer och utredningar genom sakkunniga, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
4	Extra utgifter, <i>reservationsanslag</i>	100,000	
5	Skrivmaterialier och expenser, ved m. m., <i>förslagsanslag</i>	1,375,000	
6	Tillfällig löneförbättring för viss personal inom den civila statsförvaltningen, <i>förslagsanslag</i>		* 564,000
7	Tillfälliga lönetillägg åt vissa vaktmästare och med dem jämförliga befattningshavare, <i>förslagsanslag</i>		* 1,000
8	Dyrtidstillägg åt befattningshavare i statens tjänst, <i>förslagsanslag</i>		* 5,000,000
9	Tryckningskostnader, <i>förslagsanslag</i>	210,259	
	Säger för diverse	2,975,259	5,565,000
	Summa	37,756,465	56,990,035

* Av Kungl. Maj:t föreslaget belopp, varom utlåtande framdeles kommer att avgivas.